

nova Delavska enotnost

številka 23 / letnik 57 / Ljubljana, 18. junij 1998

Glasil

Zveze Svobodnih Sindikatov Slovenije

Po kongresu bo delo še zahtevnejše

Delegati tretjega kongresa SKEI so se to sredo zbrali v dvorani Smelta v Ljubljani. Pridružili so se jim številni gostje iz prijateljskih sindikatov. Za boljše vzdušje so najprej poslušali Internacionalo, potem pa še Zdravljico. V tem je bilo kar precej simbolike, saj bo SKEI še naprej največji in najmočnejši, kot je bilo slišati, le če bo uspešen doma in če bo učvrstil povezanost z mednarodnim delavskim gibanjem.

Čeprav je kongres sprejel nov statut, bo ta omogočil le učvrstitev organizacije, ki se je po mnenjih delegatov tudi dozdaj pokazala za

dovolj uspešno. Glavna naloga pa bo vsekakor še boljša kolektivna pogodba dejavnosti, saj sedanja najslabše plačanim ne omogoča preživetja. Če je SKEI v preteklem obdobju zrastel tudi zaradi vztrajnega boja za svojo kolektivno pogodbo, bo zdaj moral v boj za boljše življenje, kot je dejal eden od razpravljalcev.

Največji sindikat iz sestave ZSSS bo lahko pri delu računal na izkušnje velikega dela svojih aktivistov, tudi pripadnost temu sindikatu je kar precej visoka. Seveda pa bo moral še naprej izgrajevati svoj kader, saj sicer ne

bo kos vedno bolj napadalnim delodajalcem, ki lahko računajo tudi na pomoč vlade, vsaj zaradi ministrstva za delo.

Kongres je pokazal dovolj veliko enotnost, tudi pri volitvah. Za vsa vodilna mesta je namreč kandidiralo več kandidatov. Na vrsti je, upamo da ne le na besedah, tudi združevanje z vsemi sindikati, v katere so organizirani kovinarji.

Volitve so bile tajne, kandidati pa so že v prvem krogu dobili dovolj glasov.

Med prvimi je dosedanjemu in novemu predsedniku čestital Artur Horwedel iz IG Metalla Bavarske.

Proti dvema vrstama delavcev

Med zakoni, ki naj bi jih v tem tednu obravnaval državni zbor, so tudi spremembe zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji. Nanašajo se predvsem na ureditev postopkov v zvezi z uvedbo stečajev. Vlada RS pa želi ob teh spremembah poseči tudi v nekatere pravice delavcev.

Vlada RS namreč predlaga tudi nekaj sprememb 160. člena zakona, ki določa način poplačila terjatev delavcev v stečajnem postopku. Določene terjatve se namreč poplačajo kot strošek stečajnega postopka, s čimer so privilegirane v odnosu do drugih upnikov.

Med navedene privilegirane terjatve sodijo sedaj tudi odpravnine v višini in pod pogoji, kot jih za presežne delavce določa zakon o delovnih razmerjih. To pomeni, da se lahko ob stečaju uveljavljajo terjatve iz naslova odpravnin za vse delavce, ki so izgubili delo ob

stečaju, ne le za presežne delavce.

Vlada s predlaganim amandmajem predlaga, da naj bi sodile med privilegirane terjatve le tiste odpravnine, ki zaposlenim pripadajo po predpisih o delovnih razmerjih.

Če bi bil ta amandma sprejet, bi imeli pravico do prednostnega poplačila iz stečajne mase le tisti delavci, ki so bili že pred stečajem opredeljeni za presežne – po predpisih o delovnih razmerjih pripada odpravnina namreč le presežnim delavcem.

Z morebitnim sprejetjem tega predloga bi ponovno prišli do nenakosti med posameznimi kategorijami delavcev. Zato je državni svet na predlog Vekoslave Krašovec posredoval pripombe na predlagane spremembe in zahteval od državnega zbora, naj bodo odpravnine za delavce v stečaju urejene kot doslej.

Vekoslava Krašovec

V Papu Intelu se je končno premaknilo

Po več mesecih čakanja se je ta torek sestala skupščina Papa Intela in sprejela sklepe, ki so jih zaposleni večkrat zahtevali tudi s stavko.

Kot nam je povedala Majda Prosen, predsednica SKEI v tem podjetju, je skupščina najprej odvzela pooblastila dosedanjemu predsedniku nadzornega sveta Davorinu Sadarju. Zatem je razrešila še direktorja Marka Bratino, ki je tovarno na Bravničarjevi ulici v Ljubljani prodal, proizvodnjo pa hotel preseliti v Kranj, kjer pa ni zagotovil primernih poslovnih prostorov.

Skupščina je najprej imenovala nov nadzorni svet, ki ga vodi Vesna Klavara iz odškodninskega sklada. Novačasna direktorica je Stana Halabič iz Papa Intela, ki mora v največ dveh mesecih ugotoviti, kakšno je dejansko stanje v zvezi s premoženjem, in pripraviti predloge možnih rešitev. Po dveh mesecih naj bi Pap Intel dobil novo redno upravo.

Zaradi teh sklepov, ki so jih delavci Papa Intela sami zahtevali, so prekinili stavko in se hkrati odločili pomagatičasni direktorici.

Majda Prosen je sprejete sklepe ocenila za velik dosežek, čeprav ne ve, ali bodo omogočili tudi rešitev tovarne, ki jo je zavozil prejšnji direktor.

F. K.

Človek odmeva v človeku

(Koga hočejo očistiti branilci "politične higiene"?)

Na pavšalne obtožbe brez jasnih navedb, v čem in zakaj pravzaprav zadevajo obtoženega, je težko odgovarjati. Še zlasti, ker mi gospod Lesjak očita, da hodim po samem robu politične higiene. Priznati moram, da ne vem prav dobro, kaj naj bi zdravstveni pojem pomenil v politični rabi. Morda je mišljeno, da ni higienično, če si kot minister za delo, družino in socialne zadeve drzno nasprotovati nekaterim stališčem in potezam enega od sindikatov oziroma njegovih voditeljev. Toda v tem primeru bi bil jaz nehigienični pojav, takšne pa je treba odstraniti. Če je gospod Lesjak mislil na to, se je zmotil v času, v katerem danes živi. Jaz odgovarjam vladi, v kateri delam, in državnemu zboru, ki me je imenoval. S sindikati se srečujem na sestankih socialnih partnerjev, kjer izmenjamo podatke in mnenja ter uskladimo stališča. Kadar to ni mogoče, po-

kušamo skleniti kompromis, ki bi zadovoljil vse partnerje. Če tudi to ni mogoče, o zadevi pač odloči zgolj parlament.

Prepričan sem, da sem s svojim dosedanjim delom že pokazal, da tudi politike ne jemljem kot bojno polje, na katerem je zmagovalac samo eden, to nedvomno dokazuje sklenjen socialni sporazum v letu 1996 in doseženo soglasje med vlado in sindikati ob predlogu socialnega sporazuma za leto 1997. Tudi pri pripravljani pokojninske reforme sem na številnih sestankih in javnih obravnavah predstavljal strokovna stališča iz bele knjige o reformi invalidskega in pokojninskega zavarovanja ter iskal možne poti za kompromise pri spornih predlogih. To potrjujejo tudi stališča vladne koalicije, ki je podprla predlagani strokovni koncept reforme, obenem pa se zavzela za nižje leto polne starosti za ženske in za bolj postopno uvedbo obveznega naložbenega stebra. V vladi smo še naprej popolnoma odprti za strokovno utemeljeno polemiko o posameznih predlaganih rešitvah. Žal pa so ZSSS in zlasti njeni funkcionarji doslej postregli predvsem s političnimi diskvalifikacijami reforme in njenih predlagateljev ali pa s posplošenim naštevanjem različnih politik (aktivna politika zaposlovanja, boljša izterjava davkov in prispevkov, pospeševanje

gospodarske rasti ipd.), ki nedvomno morajo spremljati pokojninsko reformo, vendar pa je ne morejo nadomestiti.

Kako gospod Lesjak sam razume "politično higieno", je pokazal s pritrlehnimi navedbami o domnevnih dvornih piscih in podjetju, ki naj bi na račun davkopllačevalcev vodilo službo za stike z javnostjo v našem ministristvu. Če je s prvimi mislil na novinarje, naj jih imenuje z imenom in priimkom. Drugače gre za grobo žalitev vsega novinarskega stanu, za katerega sem prepričan, da po svojih najboljših močeh obvešča javnost o pripravah na pokojninsko reformo in jih v okviru novinarskih komentarjev tudi ocenjuje. Kar pa zadeva sporno podjetje: kako bo ministristvo organiziralo službo za stike z javnostjo, je stvar njegove presoje, katera možnost je najbolj racionalna in najcenejša in v tem primeru je to na osnovi javnega razpisa tudi zagotovljeno. Verjetno pa si g. Lesjak želi, da ministristvo sploh ne bi imelo službe za stike z javnostjo, saj bi tako veliko lažje širil samo svojo stran zgodbe.

Kar pa se tiče napadov na funkcionarje ZSSS, pa je res, da sem na ekonomsko-socialnem svetu predstavnikom ZSSS dejal, da je očitno, da zagovarjajo stališča ene od političnih strank, in to tiste, ki je z rezultati že dokazala uspešnost vo-

denja svoje politike. Gospodu Lesjaku javno zagotavljam, da mi je dovolj njegovega sprenevedanja in da bom tudi vnaprej razgaljal politikantstvo, nestrpnost in nedemokratskičnost navideznih predstavnikov delavcev. Prepričan sem namreč, da ima javnost pravico vedeti, kdaj se pogajamo kot socialni partnerji in kdaj predstavljamo politične stranke. Nič spornega se mi namreč ne zdi, če sta g. Lesjak in g. Semolič aktivna v Združeni listi socialnih demokratov in če sta na njeni listi kandidirala, prav pa je, da se ve, kdaj zastopata stranko in kdaj sindikat.

Ob takšnem obnašanju sekretarja ZSSS, v katerem resnično ni pravnobnega sledu morale, je socialno partnerstvo v Sloveniji nedvomno res ogroženo in v teh razmerah prav nič ne bo pomagalo, če ga bomo posebej zakonsko uredili. Prepričan pa sem, da ni dobro za interese delavcev, v imenu katerih nastopa, če njihove probleme zlorablja za potrebe strankarskega boja za oblast.

Samo strpen dialog in resnično zavzemanje za posamezne in skupne interese socialnih partnerjev, še zlasti delavcev in celotne družbe, je pot, ki pomeni graditev socialnega partnerstva v Sloveniji.

mag. Anton Rop,
minister za delo, družino in socialne zadeve

3. kongres
SKEI

Za močnejši sindikat, bo potrebno zlasti več znanja sindikalistov in združevanje sindikato

Tretji kongres SKEI je sprejel vse predlagane listine, pomemben je zlasti nov statut. Predsednik bo še naprej Albert Vodovnik, podpredsedniki pa so Drago Gajzer, Jožica Hercog in Janez Klančnik. Kongresa so se udeležili številni gostje, med njimi Dušan Semolič, predsedniki sindikatov kovinarjev drugih držav, sekretarji združenj GZS, predstavnikov oblasti pa ni bilo. Novi republiški odbor se bo konstituiral prihodnji teden, ko bo imenoval tudi sekretarje.

“Po današnjem kongresu bo Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije še močnejši in še bolj uspešen v boju za delavske pravice!” S temi besedami je predsednik SKEI Slovenije Albert Vodovnik to sredo v dvorani Smelta v Ljubljani začel 3. kongres Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije. Poleg 141 delegatov iz domala vseh podjetij kovinske in elektroindustrije v Sloveniji so sodelovali tudi številni gostje, med njimi predsednik in sekretar ZSSS Dušan Semolič in Rajko Lesjak, člana predsedstva ZSSS Milan Utroša in Kristina Antolič, sekretar združenja kovinske industrije pri Gospodarski zbornici Slovenije Janko Puklavec, sekretar združenja elektroindustrije Jože Pukl, predstavniki sindikatov dejavnosti in drugi. Med številnimi gosti iz tujine so bili predsednik Sindikata kovinarjev Hrvaške Ivica Jakopčević, predsednik Sindikata kovinarjev Makedonije Alekso Kiproviski, član predsedstva Sindikata kovinarjev Srbije Milovan Pavlovič, član predsedstva slovaškega sindikata “Kovo” Dušan Slovinsky, podpredsednik sindikata madžarskih kovinarjev Karoly Szoke, deželni sekretar GMBE Helmut Kreulitsch, koordinator za mednarodne odnose IG Metala iz Bavarske Arthur Horwedel, podpredsednik češkega sindikata kovinarjev Jaroslav Souček, predstavnica mednarodne sindikalne organizacije kovinarjev IMF za Vzhodno Evropo Svetlana Shekerdjieva in drugi gostje.

Po konstituiranju kongresa je predsednik delovnega predsedstva Branko Amon dal besedo gostom.

Prvi je udeleženec kongresa pozdravil predsednik ZSSS **Dušan Semolič**.

Brez močnih sindikatov ne bo šlo

Po njegovih besedah živimo v časih, ki so za prihodnost slovenskih delavcev usodni. “Smo na križišču dveh poti: slovenska družba se bo morala odločiti, ali

bo šla naprej po poti divjega liberalnega kapitalizma ali pa si bo prizadevala zgraditi socialno-tržno državo in gospodarstvo. Pred nami so usodna vprašanja. Kakšna bo industrijska demokracija v slovenskih podjetjih? Kakšen po-

kojninski sistem bomo imeli? Kakšna bo slovenska država? Kakšno in kako dostopno bo zdravstvo v Sloveniji? Kakšen bo naš šolski sistem? Vsa ta in podobna vprašanja so tako pomembna, da jih ne smemo in ne moremo prepustiti samo politikom. To so tudi naša, delavska in sindikalna vprašanja, na katera smo tudi v ZSSS dolžni iskati odgovore,” je dejal Semolič.

Po Semoličevih besedah brez močnih sindikatov ne more biti socialne države. Prav tako pa drži trditev, da gospodarstvo ne more biti močno in uspešno, če delodajalci ne spoštujejo delavskih pravic. “Nekateri nas danes prepričujejo, da se moramo odločiti, kaj bi imeli raje: ali ekonomsko uspešno gospodarstvo ali socialno državo. To je lažna dilema. Svobodni sindikati se zavzemajo za eno in drugo,” je poudaril Semolič.

Zveza Svobodnih sindikatov Slovenije se bo po Semoličevih besedah postavila po robu vsem tistim reformam, ki delavcem razen lepih besed ne prinašajo nič dobrega. Opozoril je, da so institucije mednarodnega kapitala doslej poskušale vplivati na razvoj v državah v tranziciji preko finančnih ministrstev, v zadnjem času pa si prizadevajo vplivati tudi prek ministrstva za delo. Zato se tudi v Sloveniji srečujemo s predlogi za uvedbo fleksibilnega delovnega razmerja, za uvedbo večstebnega pokojninskega sistema in podobno. “Vsem tovrstnim reformam se bomo v sindikatih uprli z vsemi sredstvi, ki jih imamo na razpolago,” je dejal Semolič.

“Zaradi takšnih stališč smo si nakopali sveto jezo nekaterih oblastnikov,” je nadaljeval Semolič. “Zato ne mine dan, da nas zaradi tega ne bi napadali. Vendar pa bi se morali politiki zavedati, da področje, na katerem se pogajajo s sindikati, ni področje politike. Z nami se politiki ne morejo prerekati tako kot s svojimi političnimi konkurenti. Področje, na katerem se politiki pogajajo s sindikati, je področje socialnega partnerstva. Korenitih razvojnih premikov v nobeni državi, pa tudi v naši, ni mogoče doseči brez kulturnega dialoga in tudi soglasja med socialnimi partnerji: državo, delodajalci in sindikati.”

Dušan Semolič je SKEI zaželel uspešno delo. “Upam, da bo kongres dal spodbudo za delo številnim sindikalnim zaupnikom v podjetjih, kjer je njihovo delo najtežje.”

Predsednik Sindikata kovinarjev Makedonije Alekso Kiproviski je SKEI v teh težkih časih, ko

so povsod v svetu pravice delavcev in industrijska demokracija na preizkusu, zaželel uspešno delo. Artur Horwedel iz IG Metala Bavarske, se je SKEI zahvalil za uspešno sodelovanje v minullem obdobju. “Tako kot se prek državnih meja povezuje kapital, se moramo povezovati tudi v sindikatih,” je dejal. Kongresu je zaželel uspešno delo tudi član predsedstva Sindikata kovinarjev Srbije Miča Rajić. Želi, da bi kovinarji iz Slovenije in Srbije v prihodnje tesneje sodelovali.

Janko Puklavec iz združenja pri GZS je opozoril, da številna podjetja pestijo nerealen tečaj tolarja, visoki stroški in čedalje višje obresti. Poleg tega država nima strategije industrijskega razvoja. Zato so po njegovih besedah številni menedžerji in lastniki podjetij zaskrbljeni za njihovo perspektivo ter za usodo delovnih mest.

“Čeprav v ekonomsko-socialnem svetu delodajalci in delavci sedimo na nasprotnih straneh pogajalske mize, smo lahko zavezniki v prizadevanjih za hitrejši industrijski razvoj Slovenije in za ohranjanje delovnih mest,” je dejal Puklavec. “Za hitrejši gospodarski razvoj Slovenije ne bosta dovolj samo denar in znanje - potreben bo tudi konsenz med vsemi socialnimi partnerji, še zlasti pa med delodajalci in delavci.”

Albert Vodovnik: Za združitev vseh kovinarjev v SKEI

V uvodnem referatu je predsednik SKEI med drugim povedal: “Preteklo mandatno obdobje so zaznamovali zlasti napor, da bi uresnili drugo fazo graditve našega sindikata – SKEI, da bi postal organizacija, ki tudi navzven kaže, da je sindikat in ne kaj drugega. Prav zaradi teh prizadevanj smo večkrat naleteli na nerazumevanje pri kolegih, saj so nam očitali, da akcije vodimo najprej po svoje, šele potem pa smo se pripravljali vključiti v skupne aktivnosti ZSSS. Z izgrajevanjem našega sindikata smo se želeli postaviti po robu igram vlade in delodajalcev, ki so drobljenje sindikatov izkoriščali za uveljavitev svojih interesov. Mislim, da je egoizem zdravniškega sindikata Fidesa povzročil plaz sindikalnih cepitev. Negativno pri tem je to, da so poklicni sindikati pozabili na soodvisnost med zaposlenimi in na potrebnost solidarnostnega boja za večje pravice.

Nadaljevanje na naslednji strani

Nadaljevanje s prejšnje strani

Ravno zaradi tega smo SKEI utrjevali tako, da smo vanj enako vključili tako snažilke kot doktorje znanosti in specialiste. Mogoče smo se zaradi tega, za okus nekaterih, preveč ukvarjali sami s seboj.

Naše delo v preteklem obdobju je potekalo v državi, ki ni imela jasne industrijske politike, hotela pa je v Evropo in Nato. Naša država je dovoljevala kraje celotnih podjetij in s tem ustvarjala možnosti za nastanek kapitalistov in domače buržoazije. Povrh je država jemala delavcem lastnino in jo delila med tiste, ki so pred 50 leti odšli iz države. Z državo smo se spopadali tudi zaradi tega, ker je skušala sprejeti nove zakone, s katerimi naj bi delavci imeli precej manj pravic.

Zaradi vsega tega so bili delavci marsikdaj zbežani. Strankam so na volitvah dajali glasove in tudi sicer prikimali, že naslednji dan pa od sindikatov zahtevali skoraj revolucionarne aktivnosti, da bi jih zaščitili.

Prepričan sem, da se je SKEI okreplil tudi zaradi boja za našo kolektivno pogodbo. Tudi boj proti propadanju kovinske in elektroindustrije je okreplil naše vrste.

Seveda smo včasih tudi nasedli. Tako je bilo pri Litostroju, kjer smo podprli domače strokovnjake, saj so obljubljali ohranitev skoraj (natančneje 1200) vseh delovnih mest. Sedaj nam je žal, saj nismo vedeli, da je bila za temi strokovnjaki le težka strankarska igra.

V preteklem obdobju smo vodili še en težek projekt, gre za povečano članarino, pri kateri je bilo med funkcionarji kar veliko oportunitizma. Zdaj lahko le ugotovimo, da je članstvo razumelo, zakaj je ta prehod potreben. S tem korakom smo prvič dobili možnost oblikovati poseben sindikalni sklad. Z njim smo dobili možnost bistveno večje zaščite članstva, tudi možnost financiranja različnih oblik sindikalnega boja. To bomo v prihodnjem obdobju še kako potrebovali.

Ko govorimo o Sloveniji, o delavstvu in socialni stabilnosti, ne smemo pozabiti, da se je del družbe okoristil z denarjem iz industrije. Zdaj se začenja poslovanje na borzah, kjer papirji pogosto nimajo realne podlage, nevarne so tudi manipulacije, ki bodo Mednarodnemu denarnemu skladu omogočile obvladovanje kapitala. Prav ta sklad nam že diktira spremembe pokojninskega zavarovanja.

Da bi preprečili vplive povezovanja kapitala v svetu – globalizacijo – se povezujemo s sindikati ne le doma, ampak tudi na mednarodni ravni. Aktivni smo v Višegrjski skupini, Evropski zvezi kovinarjev in Mednarodni zvezi kovinarjev. Skupaj z drugimi sindikati želimo proti globalno povezanemu kapitalu ustvariti fronto socialne pravičnosti, sicer bo kapital obvladoval množice zaposlenih in drugih tudi na najbolj surove načine.

SKEI mora narediti vse, da bo banke prisilil k vlaganju v industrijo in proizvodnjo. Če banke tega ne bodo sposobne, naj vlada tudi na tem področju ustvari konkurenčnost.

V zadnjih dneh se srečujemo s povsem novimi problemi in pojavi. Eden je nočno delo v Revozu. Še večji problem je zaposlovanje delavcev, ki prihajajo z jugovzhoda, na črno. Z dumpinško ceno dela omogočajo začetek kampanje proti kolektivni pogodbi naše dejavnosti – tudi začetek novega zniževanja socialnih pravic. Prav zaradi delavcev od drugod so se v izolski ladjedelnici že razvili konfliktni odnosi.

Po končanem kongresu je bila še slavnostna seja, na kateri so zaslužne organizacije in posamezniki prejeli priznanja SKEI.

Priznanja so prejele podružnice: Elektronika Velenje, Koncern Litostroji, sindikat družbe Tam, Danfoss Compressors Črnomelj, Eti Izlake, konferenca sindikalnih podružnic SZ lokacije Store in konferenca sindikalnih podružnic KSP Maribor. Med posamezniki pa so priznanja prejeli: Jože Emih, Drago Gajzer, Jožica Hercog, Bogdan Ivanovič, Bogdan Likar, Branko Medik, Rozalija Beča Pihlar, Marjan Pirc, Franc Pišek, Stane Pugelj, Zvonko Slana in Franci Žaberl.

Kovinarji v Sloveniji potrebujemo močan sindikat, zanj bomo še naprej vlagali potrebne napore. Moramo se združiti v Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije. Znotraj SKEI je dovolj prostora za vse poštene borbe za delavske pravice. To je tudi jasen odgovor vsem strankarskim vrinjencem in podrepanikom, ki želijo z delavci manipulirati. Potrebujemo tudi močno Zvezo in ne majhnih konfederacij, ki bodo končale kot papirnati zmaji, če se bo vlada nehala igrati z reprezentativnostjo. Tudi vojna, ki nas ni povsem obšla, je delavstvo izkoriščala le za politično manipulacijo in ga tudi razbijala.

Geslo našega sindikata v prihodnjem obdobju bo Boj za boljše življenje, delovna mesta in proti terorju kapitala. V tem boju morajo sodelovati prav vse posebne skupine, ženske, mladi, šolajoči se, tudi seniorji.

Močan in enoten sindikat bo zmožl opraviti poslanstvo za svoje članstvo in slovenske delavce. Bo tudi močna opora mednarodnim sindikalnim gibanjem in kolegom iz Centralne, Južne in Vzhodne Evrope. Če bomo pri zaščiti svojega članstva dovolj učinkoviti, bomo prispevali tudi h krepitvi mednarodnega delavskega gibanja.

Slovenci smo majhen, a trdoživ narod. Za njegovo bodočnost je pomembna zlasti raven življenja, saj nas bo sicer vedno manj.

Prepričan sem, da bomo kovinarji tako kot doslej znali poiskati prave rešitve za solidarnost in socialno pravično državo – proti terorju kapitala.

V imenu nadzornega odbora je poročal predsednik **Anton Motoh**. Po njegovih besedah se je v času med obema kongresoma članarina povečala z 0,6 na 1 odstotek od bruto plače, česar v vseh sindikalnih podružnicah niso dosledno spoštovali, kar bo potrebno v naslednjem obdobju spremeniti. Sicer pa je nadzorni odbor ugotovil, da je bilo finančno-materialno poslovanje

SKEI v obdobju med obema kongresoma vedeno in izvajano v skladu z dokumenti in sklepi organov.

V obdobju med obema kongresoma je uspešno delala tudi statutarna komisija. Kakor je povedal njen predsednik **Edmund Ozimič**, pa komisije drugi organi niso dovolj upoštevali. Člani komisije so vztrajali, da so spremembe sprejete po statutarni poti, ki je zares nekoliko daljša in bolj zapletena, zato pa tudi demokratična.

Delegati so nato brez razprave sprejeli vsa tri poročila: republiškega odbora, nadzornega odbora in statutarne komisije.

Po tem, ko je kongres razrešil organe, je predsednik kandidacijske komisije **Emil Krušič** predstavil kandidate za nove organe, predsednica volilne komisije **Andrijana Golob** pa je delegatom pojasnila način volitev. Delegati so brez razprave sprejeli kandidatno listo in opravili volitve.

Soglasje o kongresnih listinah

Po volitvah je stekla razprava o kongresnih listinah. Prvi se je k besedi javil **Blaž Jug** iz Taba Mežica.

SKEI mora, da bi izboljšal položaj zaposlenih, strniti vrste, saj bo le tako uspešen. Ljudje na položajih pa bi po Jugovem mnenju morali vedeti, da je država lahko bogata le, če so njeni državljani zadovoljni. Po Jugovem mnenju bo SKEI moral narediti več za svojo še boljše organiziranost in večje znanje svojih

funkcionarjev. Tistim, ki za delo niso usposobljeni, pa bo moral reči hvala! Jug je svoj prispevek zaključil z besedami: "Zdaj je na vrsti boj za blaginjo, delovnih mest pa ne bomo pustili ukinjati. Da bi ljudje ohranili delo, je potrebno sodelovati tudi z menedžerji."

Janez Klančnik iz Železarn Ravne je najprej povedal, da je SKEI sicer veliko naredil, slabo pa je bilo, da je dovolil stavke, katerih posledice so padle na ramena delavcev. Tako je bilo v Jeklovilarni. Po Klančnikovem mnenju so se v SKEI preveč ukvarjali sami s seboj. Po Klančnikovem

mnenju so delodajalci za slabitev sindikalnega gibanja s pridom uporabljali tudi pluralizem in notranje prepire v posameznih sindikatih.

Klančnik je povzel tudi akcijski program mednarodne zveze kovinarjev, iz katerega so za SKEI sedaj aktualni zlasti napor za povečanje plač in izboljšanje delovnih pogojev. Klančnik je govoril tudi o prizadevanjih za sanacijo slovenskih železarn. Zdaj, ko je državni zbor sprejel potrebno zakonodajo, mora SKEI bedeti nad tem, kako bo denar uporabljen. Po njegovem mnenju bo treba razčistiti namero o prodaji številnih železarskih družb, saj po prodaji delavcem za lastninstvo ne bo ostalo nič več.

Dušan Golnar iz Železarn Ravne je predlagal, naj SKEI zahteva od vlade, da razišče način prodaje počitniških zmogljivosti. Po njegovem mnenju so bili številni objekti prodani brez razpisov in v nasprotju z interesi zaposlenih, ki so objekte zgradili. Predlagal je tudi, naj vlada ugotovi, kam je šel denar od prodaje in kdo so novi lastniki.

Anton Motoh iz železarn Štore je najprej predlagal, naj SKEI znotraj slovenskih železarn onemogoči nova odpuščanja delavcev. Kongres bi po njegovem mnenju moral podpreti tudi iniciativo za oblikovanje sindikalne koalicije. Po Motohovem mnenju je ministrstvo za delo največji sovražnik SKEI. Minister za delo se sindikalistom smeji, čeprav se stebri pokojniške reforme nekoliko majoje. Če mu sindikati namenov ne bodo preprečili, čaka slovensko delavstvo suženstvo. Po Motohovem mnenju je

SKEI že večkrat zahteval, da počitniški objekti ostanejo v lasti delavcev, v zvezi s tem je sprožil celo ustavni spor, vendar pri tem ni bil uspešen. Na koncu je Motoh predlagal tudi, naj bi vajensko dobo in služenje vojaškega roka šteli v pokojninsko dobo.

Za povečanje najnižjih plač

Vinko Banovšek, predsednik SKEI za celjsko območje, je govoril o velikem številu stečajev in izpuščenih delovnih mestih. Nezaposlenost na Celjskem je skoraj tolikšna kot v Pomurju in Podravju. Posebej je kritiziral fakine, kakor je imenoval delodajalce, ki so z delavci počeli, kar so hoteli. Banovšek je podal tudi več predlogov, po katerih naj bi SKEI zahteval ohranitev delovnih mest, preganjanje tistih, ki zaposlujejo na črno in podobno. Predlagal je tudi, naj direktorji, ki zavozijo podjetje, ne dobijo novih podobnih položajev. Zavzel se je za povečanje plače za 1. tarifni razred na 70.000 bruto. Če SKEI z vsemi temi zahtevami ne bo uspešen, pa naj ne ostane le pri govorjenju.

Marjan Riosa, predsednik SKEI za Dolenjsko, je najprej ugotovil, da je sindikat preveč pristajal na izsiljevanje delodajalcev, zaradi katerega so se delovne razmere precej poslabšale. Predlagal je, da bi v kolektivno pogodbo po novem zapisali, da imajo delavci, ki delajo v neustreznih delovnih razmerah, pravico do ustrezne odškodnine. To naj bi dobili vsi v enakem znesku, ne v odstotku na plačo. Namesto minimalnih in zajamčenih plač pa naj bi v naši državi imeli le najmanjše plače, ki bi bile odvisne od košarice življenjskih stroškov.

"Na SKEI moramo biti ponosni," je za začetek povedal **Branko Medik**. Z izpopolnjevanjem svojega znanja morajo aktivisti SKEI preprečiti, da bi delavcem še naprej kradli njihovo premoženje. Po Medikovem mnenju bi morali delodajalci tudi materialno odgovarjati za posledice svojega slabega vodenja podjetij. Po njegovem mnenju bi pri plačah negospodarstvo moralo deliti usodo gospodarstva.

Udeležence kongresa je pozdravil tudi **Srečko Mlinarič**, bivši predsednik slovenskih kovinarjev, ki je dejal, da se še sedaj počuti kot sindikalni aktivist in tudi komunist. Menil je, da je tudi danes v slogi moč.

Josip Humek je najprej opozoril, da so izhodiščne plače za 1., 2., in 3. tarifni razred sramotno nizke in poudaril, da se tudi s plačo iz 3. tarifnega razreda ne da preživeti. Hkrati je dejal, da bi bilo še slabše, če kolektivne pogodbe ne bi bilo. Zaradi tega si mora SKEI za svoj cilj postaviti zlasti izboljšanje kolektivne pogodbe. Humek je omenil tudi sanacijo bank s sredstvi davkoplačevalcev in previsoke plače bančnih šefov. Zaradi teh plač SKEI ni šel na cesto. Na shode pa so hodili večkrat, vendar po njih predolgo mirovali. Humek je na koncu novemu vodstvu zaželel, naj začne delati tako, kot sindikalisti morajo, in dodal, da z doseženim sindikalisti ne smejo biti nikoli zadovoljni.

Razpravo je predsedujoči **Branko Amon** sklenil s predlogom, naj bodo vsi predlogi razpravljalcev vključeni v programske usmeritve.

O delu volilne komisije je poročala **Andrijana Golob**. Kongresa se je od 166 udeležilo 141 delegatov, glasovalo pa jih je 138.

Za predsednika so delegati izvolili **Alberta Vodovnika** (dobil je 116 glasov, njegov protikandidat **Janez Jakša** pa 21 glasov).

Za podpredsednike so bili izvoljeni **Drago Gajzer, Jožica Hercog** in **Janez Klančnik**. Kongres je za člane nadzornega odbora izvolil: **Dušana Golnarja, Jožeta Grudnika, Marjana Kranjčana, Slavka Pungeršiča** in **Davorina Žagarja**, člani statutarne komisije pa so postali: **Marija Grubar, Vojko Kocman, Branko Timošenko, Stane Pugelj** in **Ivan Sotošek**.

Po razglasitvi rezultatov je **Albert Vodovnik** prevzel predsednikovanje. Ob tej priložnosti je dejal: "Hvala vsem! Naredil bom, kar bom mogel!"

Kongres je zatem potrdil sestavo republiškega odbora. V njem je 55 članov, 29 dosedanjih in 26 novih. Novi republiški odbor se bo sestel 23. junija, ko bo izvolil izvršni odbor in imenoval sekretarje za posamezna področja.

Predlog novega statuta je pojasnil **Edmund Ozimič**. Povedal je, da naj bi novi statut spremenil zlasti organiziranost na regionalni ravni, kjer bo SKEI vzpostavil lastne strukture. Spremembe statuta pa ne bodo povzročile novega zaposlovanja. Po njegovem sprejemu bodo imele organizacije leto dni časa, da bodo svojo organiziranost uskladile z novimi določbami. V imenu statutarne komisije je Ozimič predlagal, naj bi najvišji organ SKEI med dvema kongresoma ne bil več republiški odbor, ampak glavni odbor. Temu predlogu je nasprotoval **Emil Krušič**. Glasovanje o tem dopolnilu pa je pokazalo, da ga velika večina delegatov ne sprejema in zato ni bilo sprejeto.

Statut je bil nato sprejet skoraj soglasno, proti sta bila samo dva delegata, trije pa so se vzdržali.

Programske usmeritve, ki bodo dopolnjene s predlogi razpravljalcev, pa je kongres sprejel soglasno.

Poročala: **Franček Kavčič** in **Tomaž Kšela**

V začetku letošnjega aprila je začela delati nova petčlanska uprava delniške družbe Telekom. Njen član je tudi delavski direktor. Svet delavcev Telekoma je predlagal za to funkcijo dosedanjega predsednika sveta delavcev Milana Fujsa in vlada, ki po zakonu postavlja upravo kot večinski lastnik, je z izborom soglašala. Delavskega direktorja Telekoma Milana Fujsa, ki si je na področju soupravljanja nabral že bogate izkušnje, saj je bil pred razdružitvijo predsednik sveta delavcev PTT-ja, nato pa Telekoma, smo povabili na krajši pogovor.

Koordinacija vsega tega "pade" na pleča delavskega direktorja?

Ne samo na moja, to je skupna skrb, skupni projekt. Pričakujem, da bodo v vseh devetih poslovnih enotah pravočasno naredili pregled, koga bi bilo treba preusmeriti na drugo delovno mesto.

Zakaj ste se odločili za "švedski" model delovanja delavskega direktorja? Mnogi zagovarjajo tudi nemškega...

V statutu Telekoma je že vlada predpisala, da delavski direktor nima izvršne funkcije kadrovskega direktorja. Poleg tega je v velikih podjetjih, kot je naše, vedno veliko najrazličnejših problemov, in če bi se delavski direktor ukvarjal s kadrovskimi funkcijami, mu ne bi ostalo nič časa za področja, ki jih sedaj pokrivam. Mislim, da je nemški model delavskega direktorja, ki je obenem kadrovski direktor, tudi v Nemčiji že zastarel in da tudi

pravne zadeve in k njemu spada tudi kadrovski direktor.

Pri nas si delodajalci zelo prizadevajo spreminiti vlogo delavskega direktorja tako, da bi to funkcijo opravljal izvršilni član uprave, odgovoren za kadrovske in zaposlitveno področje...

Poznam prizadevanja delodajalcev za spremembe zakona o soupravljanju. Če bi jih državni zbor sprejel, bi s tem izničili vlogo delavskega direktorja. Morda bi bil tak model sprejemljiv v majhnih podjetjih, kjer bi bilo nesmotrno in drago nastavljeni še enega člana uprave in bi to nalogo prevzela sindikat in svet delavcev.

Menim pa, da bi bilo dobro imeti delavskega direktorja tudi v podjetjih z manj kot 500 zaposlenimi, kot je zdaj spodnja meja, določena v zakonu. Povsod v razviti Evropi se posveča zaposlenim precej skrbi, nekdo skr-

Ključ je v temeljitem obveščanju in dogovarjanju

Pogovarjali smo se z Milanom Fujsom, delavskim direktorjem Telekoma

Kaj je vaš delokrog na tem položaju?

Poleg dela v petčlanski upravi Telekoma Slovenije sem zadolžen za koordinacijo s svetom delavcev, sindikati, skrbim za socialna vprašanja zaposlenih, koordiniram družbeni standard, društva, šport, rekreacijo zaposlenih. Sodelujem pri načrtovanju velikih projektov, denimo pri privatizaciji in prenovi podjetja. Tu gre za interese zaposlenih in podjetja. Zastavljam si cilj, da pri prenovi Telekoma nihče od nekaj več kot 3000 zaposlenih ne bo ostal brez zaposlitve.

Ali se je število zaposlenih od takrat, ko ste pred letom dni odgovarjali na naša vprašanja kot predsednik sveta delavcev, kaj spremenilo?

Ne, vendar se tržni pogoji spreminjajo. Telekomov monopol poteče leta 2000, zato se moramo pripravljati, da bi si ob prihodu konkurence zagotovili čim večji tržni delež. To pomeni veliko investirati in izobraževati zaposlene zdaj, ko je še dovolj časa in denarja. Podjetje bo treba pravi čas prestrukturirati, zaposlene na delovnih mestih, kjer se bo potreba po delavcih zmanjšala, pa dodatno izobraziti in preusmeriti v drugo delo.

Kateri profili pa naj bi odpadli?

Verjetno se bo zmanjšal obseg gradenj, centrale se bodo še bolj avtomatizirale (naslednje leto bodo vse centrale digitalizirane), zato bo potrebna drugačna struktura zaposlenih, kot jo potrebujemo danes. Zato bomo morali del teh zaposlenih prešolati in izšolati za nova opravila, predvsem v prodaji.

Odpuščamo torej ne, vendar že nekaj let nismo zaposlovali nanovo, kar nam povzroča nekaj težav. Vendar, če bi preveč zaposlovali, bi nam bilo čez čas mnogo težje, ker bi lahko prišlo do presežkov. Tako pa upam, da kljub prihodu konkurence, ki bo pobrala nekaj tržnega deleža Telekoma, to ne bo potrebno.

Milan Fujs: Kadarkoli je hotela v podjetju ena ali druga stran kaj izpeljati brez obveščanja druge in dogovora z njo, so nastali konfliktni položaji. Za razreševanje teh pa gre več časa in moči kot za dogovarjanje.

tam iščejo nove rešitve. Ni namreč mogoče hkrati zastopati interesov zaposlenih in jih odpuščati... Tudi drugod v Evropi se uveljavlja tako imenovani "švedski model" delavskega direktorja, ki pokriva nekonfliktna področja in je vez med zaposlenimi in upravo.

Ali je poleg delavskega direktorja v upravi Telekoma tudi pravi kadrovski direktor?

Eden od izvršilnih članov uprave pokriva področje nabave in logistike, kadrovske in

bi za motivacijo zaposlenih, za odnos do zaposlenih itd. Ob vseh obremenitvah, ki jih morajo prenašati uprave zlasti v velikih podjetjih, se noben član uprave ne more ukvarjati z zaposlenimi mimogrede, ob še drugih nalogah. V Sloveniji se zlasti tam, kjer ni delavskega direktorja, skrbi za zaposlene posvetijo takrat, ko nastane problem, saj ponavadi nimajo nikogar, ki bi skrbel za to področje in preprečeval razraščanje problema v konflikt.

Kako sodelujete s svetom delavcev in sindikati?

Zelo dobro, saj iz njih izhajam. Sem koordinator med svetom delavcev, ko daje pobude, in upravo. Pobude preusmerjam na tistega člana uprave ali direktorja sektorja, ki je za tisto področje odgovoren. Ko sem bil še predsednik sveta delavcev, sem za to opravilo porabil dosti časa, da sem prišel do določenega odgovornega.

Vaš naslednik na položaju predsednika sveta delavcev ima zdaj v vas vezni člen do uprave in torej lažje delo...

Dela na tem področju je vedno več in vedno bolj zahtevno postaja. Z novo predsednico sveta delavcev odlično sodelujem in se pri delu dopolnjujeva. Gotovo bi bilo njej in meni težje, če ne bi pri vsaki pomembnejši zadevi sodelovala. Še vedno sodelujem z republiškim odborom sindikata prometa in zvez, s pomočjo katerega rešujem prenekateri problem.

Marsikatera uprava ni zadovoljna z delovanjem sindikata, zlasti ne z njegovim "vmešavanjem" v zadeve soupravljanja...

V Telekomu smo te dileme razrešili že pred časom, za nami je že en mandat sveta delavcev in otroške bolezni soupravljanja smo preboleli. Vodstvo je spoznalo, da je sodelovanje z delavci in svetom delavcev zelo koristno. Resda se tu in tam kaj zatakne in gre kako

vprašanje mimo sveta delavcev, vendar je tega vse manj. Z delodajalcem smo pred dvema letoma podpisali dogovor o sodelovanju in načinu delovanja sveta delavcev, izkazal se je za zelo koristnega. Tudi v razmerju med sindikatom in svetom delavcev ni težav, saj smo tudi tu postavili mejnike interesnega področja enega in drugega. Za pomembne stvari pa gremo v skupno akcijo. Ena takših skupnih zadev je dogovor o politiki plač. Plače v Telekomu v nasprotju z javnim mišljenjem niso visoke. Letos aprila, ko je začela delati nova uprava, smo organizirali srečanje med svetom delavcev, upravo Telekomu in predstavniki delavcev, sindikati ter člani nadzornega sveta. Več ur smo poslušali eni druge in rezultat tega pogovora – ne pogajanj! – je bilo petodstotno povečanje plač od začetka maja na podlagi delovne uspešnosti.

Med delovnimi področji delavskega direktorja Telekomu je tudi lastniška prenova, torej tudi skrb za ohranjanje deleža notranjih lastnikov. Kolikšen delež podjetja imate v rokah zaposleni in kakšne so težnje glede ohranjanja tega deleža?

To je zelo dolga zgodba, pa tudi sveža, saj smo pravkar končali drugi, zadni del notranjega odkupa v Telekomu in v kratkem bomo od Slovenske razvojne družbe odkupili zadnjo tranšo delnic in jih razdelili med zaposlene. Na doseženo smo ponosni. Gre za sodelovanje sveta delavcev in konference sindikatov pri izobraževanju o delničarstvu. Korist se je pokazala pri drugem notranjem odkupu, ko so skoraj vsi upravičenci notranjega odkupa sodelovali pri odkupu. Kako smo se tega lotili?

Sindikati in svet delavcev sta se na svojih rednih izobraževanjih vedno izobraževala tudi o notranjem delničarstvu in to znanje prenašala na zaposlene. Telekom pa je po pridobitvi drugega soglasja Agencije za prestrukturiranje in privatizacijo ob preoblikovanju v delniško družbo organiziral zbornice udeležencev notranjega odkupa v vsaki poslovni enoti po vsej Sloveniji. Strokovna ekipa je prevozila tisoče kilometrov in delničarje do potankosti seznanila z možnostmi notranjega odkupa, s trgovanjem z delnicami, sprejeli smo pravila notranjega odkupa itd. Zborov se je udeležilo 65 odstotkov od 10.101 notranjega delničarja, ki so zaposleni, bivši zaposleni ter upokojeanci. Rezultat tega je bil, da je pri notranjem odkupu, ki se je končal konec maja letos, sodelovala večina upravičencev in da je bila odkupljena celotna vsota, namenjena notranjemu odkupu. Notranji delničarji imamo približno 12,77-odstotni delež v Telekomu. Drugi lastniki so zunanji, država kot večinski z 72,91-odstotnim deležem in trije skladi, ki imajo približno 13,32 odstotka podjetja. Delež notranjih lastnikov pa se bo verjetno z leti prepolovil, ker bodo zlasti bivši zaposleni in upokojeanci prodajali svoje deleže. Pa tudi zaposleni.

Zakaj nimate družbe pooblaščenke za zastopanje notranjih lastnikov na skupščini družbe?

Ne čutimo potrebe, saj imamo predstavnika v upravi in polovico v desetčlanskem nadzornem svetu. Ugotovili smo, da lahko naše lastniške interese bolje uresničujemo preko teh organov in sveta delavcev. Poleg tega je že z zakonom določeno, da mora država zadržati večinski lastniški delež.

Kaj menite o imperativnem mandatu delavskega direktorja? Ali ta ne pomeni, da je delavski direktor na neki način le transmisija sveta delavcev, saj mora pri vseh pomembnih odločitvah pridobiti mnenje sveta delavcev, da torej ne more odločati samostojno?

Imperativni mandat ni ovira, če je svet delavcev pravočasno in dodobra seznanjen z odprtim vprašanjem. Svet delavcev potem delavskemu direktorju pomaga do lažje in pravilnejše odločitve. V tem kratkem času, kar sem delavski direktor, že imam izkušnjo, da je pravočasno obveščanje sveta delavcev nujno in preprečuje konflikte med svetom delavcev in delavskim direktorjem in na splošno v podjetju.

Denimo: delavski direktor meni, da ima uprava glede neke razvojne odločitve prav. Svet delavcev pa je prepričan, da bo taka odločitev škodovala zaposlenim. V takem položaju bi svet delavcev lahko uveljavil imperativni mandat?

V takem položaju se je treba s svetom delavcev pogovarjati, dogovarjati in člane pre-

pričevati, da je dolgoročnejša rešitev za zaposlene boljša, čeprav je kratkoročno za zaposlene lahko trda. Včasih se mora tudi svet delavcev odločiti za kratkoročno nepopularen ukrep, če bo v prihodnje prinesel koristi. Na koncu koncev so tudi člani nadzornega sveta, zastopniki zaposlenih, izvoljeni od zaposlenih in torej tudi imajo neke vrste imperativni mandat in v takšnih situacijah iščemo skupaj najprimernejšo rešitev.

Poanta je torej v pravočasnem in temeljitom obveščanju sveta delavcev o pomembnih poslovnih, razvojnih in strateških potezah uprave (in lastnikov)...

Tako je. Naloga delavskega direktorja je, da upravo opozori na to, ko se pripravljajo takšne odločitve. To je edini način, da se izognete konfliktu. Že doslej smo videli, da je sleherna odločitev, ki jo je hotela ena ali druga stran uveljaviti na hitro, brez temeljitega dogovora z drugo stranjo, povzročila konflikt. Za razreševanje konflikta pa se ponavadi porabi precej več moči kot za dogovarjanje.

S. J.

Pravice v zdravstvenem zavarovanju naj ostanejo

Ekonomsko-socialni svet obravnava izvajanje zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter problem velike odsotnosti z dela zaradi bolezni.

Ekonomsko-socialni svet se je na zadnji seji, to sredo, namenil obravnavati "paket" zdravstvenih vprašanj: predlog zakona o varnosti in zdravju pri delu, ki je pripravljen za drugo obravnavo v državnem zboru, problematiko izvajanja zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter pobudo delodajalcev za obravnavo odsotnosti z dela zaradi zdravstvenih vzrokov. Na pobudo sindikatov je predsedujoči minister Tone Rop razpravo o zakonu o varnosti in zdravju pri delu predložil za štirinajst dni (ta čas naj bi se usklajevala strokovna vprašanja). Ta zakon je po mnenju sindikatov eden najpomembnejših za zaposlene, vlada pa pri njegovi pripravi za drugo branje ni upoštevala vseh pripomb sindikatov.

Predstavniki sindikatov v ekonomsko-socialnem svetu so imeli veliko vprašanj glede izvajanja zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Zaskrbljeni so predvsem zaradi tihih, neuradnih sprememb v zdravstvenem varstvu, ki jih čutijo zavarovanci. Bojijo se, da je v teku reforma tega sistema, ki bo prinesla zmanjšanje pravic zavarovancem in splošno poslabšanje ravni zdravstvenega varstva. Temu pa sindikati nasprotujejo in želijo v reformi zdravstvenega varstva sodelovati. Predstavniki ministrstva za zdravstvo in zavoda za zdravstveno zavarovanje so razložili, da je reforma pripravljena v osnutku, da je bila opravljena šele strokovna razprava o njej na svetu za zdravstvo in da ne bo tako globoka, kot reforma leta 1992. Gre predvsem za prilagoditev sistema sistemom v Evropski uniji, pri čemer so poudarili, da naš sistem ni daleč od evropskih. Na ministrstvu in zavodu za zdravstveno zavarovanje so tudi prepričani, da solidarnost v zdravstvenem zavarovanju ne bo okrnjena, prav tako pa tudi ne pravice zavarovancev. Sistem zdravstvenega varstva naj bi zagotavljal dokaj enake pravice za vse zavarovance, čeprav popolnoma enakih ne bo mogel zagotoviti.

Predstavniki sindikatov so po tako lepih zagotovilih lahko le upali, da bo reforma že tako dober sistem zdravstvenega varstva še izboljšala v korist zavarovancev. Upali so, da reformatorji nimajo za zgled ameriškega sistema, hvaljenje našega (češ da imajo zavarovanci v nekaterih delih sistema celo več pravic kot v Evropski uniji) pa ni le priprava zavarovancev, da bi lažje sprejeli vsiljene spremembe. Sindikati seveda želijo biti v interesu zavarovancev pravočasno vključeni v snovanje reforme sistema zdravstvenega zavarovanja. Želijo pa tudi ohraniti sistem solidarnosti v zavarovanju, ki bi preprečil, da bi samo denar odpiral vrata v zdravstveno varstvo. Brane Mišič je dejal, da nadaljnja reforma sploh ni potrebna, da je treba zgolj odpraviti pomanjkljivosti, ki so se v minulih letih pojavile. Če za drugo ne, vsi vemo za dolge čakalne dobe in domnevno korupcijo v zdravstvu.

Ker je ob teh vprašanjih odprtih veliko tem in možnih veliko rešitev, ki še niso vse pripravljene za širšo razpravo, se je ekonomsko-socialni svet odločil za še eno razpravo o teh vprašanjih v septembru. Do takrat bo denimo opravljena druga razprava o nacionalnem programu zdravstvenega varstva in predlogu zakona o varnosti in zdravju pri delu.

Delodajalci so ugotovili, da je zelo pereče vprašanje odsotnosti zaposlenih z dela zaradi bolezni in problematiko predstavili na ekonomsko-socialnem svetu. Predlagali so nekaj rešitev za odpravo tega družbenega problema, kot so dejali. Ekonomsko-socialni svet se je strinjal s pomembnostjo problematike in z večino predlogov delodajalcev (o njih več prihodnjič). Sodil pa je, da je odsotnost z dela posledica številnih vzrokov, in zato sklenil v septembru organizirati strokovno razpravo o tem vprašanju.

B. R.

Delavci Prevoza iz Brežic stavkajo

Želja – čimhitrejši stečaj

Delavci Prevoza iz Brežic so v petek začeli stavkati. Zahtevajo zamujeno plačo za april in maj ter razliko do 100-odstotnih plač in regresa od leta 1993. Stavkajoči so prepričani, da je Prevoz prišel v zelo neugoden položaj zlasti zaradi nesposobnosti vodstva podjetja, ki kljub obilici dela ni zmoglo financirati niti stroškov voznega osebja in bencina. Tako je od več kot 40 tovornjakov zadnja dva meseca vozilo le še 15. Ti seveda niso mogli ustvariti prihodka za plače skoraj 100 zaposlenih. Stavkajo tudi zaradi tega, da bi v primeru hitrega stečaja imeli več pravic, kot če bi na delo čakali doma.

Kot so nam povedali predsednica stavkovnega odbora **Jožica Mirt** in člani **Jože Ferencak, Jože Kržan, Drago Blatnik** in **Marko Fuks**, je Prevoz zadnja štiri leta posloval z izgubo, ki naj bi znašala kar 110 milijonov tolarjev. Na premoženje, neuradno naj bi bilo vredno 3 milijone mark, ima Prevoz že za 50 milijonov tolarjev hipotek. Ves ta negativni rezultat naj bi bil sad nesposobne poslovodne ekipe, ki jo je po odhodu bivšega direktorja, to je bilo pred dvema letoma, vodil mag. Anton Mihelič. Imenoval ga je delavski svet, ki zdaj deluje kot začasni nadzorni svet. Naši sogovorniki pravijo, da so Miheliča in druge šefe že večkrat opozarjali, da poslovanje ne vodi uspešno, vendar opozorila niso zalegla.

Prevoz je že lani dobil drugo soglasje za lastninjenje, vendar to še ni bilo izvedeno. Name-

Večinski sindikat je že od leta 1993 večkrat zahteval izračun premalo izplačanih plač in izdajo listin zanje, vendar vodstvo podjetja tega ni bilo pripravljeno ali sposobno narediti. Od marca letos je odlagalo tudi sklic ustanovne skupščine lastnikov Prevoza.

Marčno plačo so zaposleni prejeli 13. maja, petino v bonih, takšna izplačila prejema že leto dni. Tudi del regresa (večino jim je podjetje še dolžno) so zaposleni lani prejeli v bonih.

Člani stavkovnega odbora pravijo, da je vodstvo podjetja nesposobno in da so se štirje šefi (člani kolegija) pogosto prepirali. Z Miheličem so se delavci prejšnji teden večkrat pogovarjali. Povedal jim je, da za položaj podjetja ni kriv on. Tako piše tudi na papirju z 12. junija z naslovom Odločitev o podaji predloga za uvedbo stečajnega postopka. Razlogi

- izguba v prvih štirih mesecih letošnjega leta presega 20 milijonov tolarjev;

- motiviranost zaposlenih je na najnižji možni ravni;

- okolje (občina, banke, posamezniki, zakonske omejitve) ne podpira nadaljevanja dela Prevoza;

- nezmožnost investiranja v opremo in usposabljanja kadra;

- nezadovoljiva kooperativnost in nesposobnost za teamsko delo ter strokovna šibkost članov kolegija uprave;

- pomanjkanje osebne odgovornosti in večkratno zadovoljevanje osebnih interesov pred skupnimi pri nekaterih zaposlenih;

- različne oblike medsebojne nestrpnosti in nezaupanja v kolektivu in - neporavnane obveznosti do zaposlenih od leta 1993 dalje.

Tako smo povzeli 15 točk, kot jih je spisal mag. Anton Mihelič, edini član Prevozove začasne uprave, ki je pred prihodom v Prevoz predaval v Gea Collegeu. Odločitev o predlogu za uvedbo stečaja naj bi na izrednem sestanku 10. junija skupaj sprejela začasni nadzorni svet in kolegij uprave družbe. Ta predlog je Mihelič poslal zunanjim delničarjem, županu občine Brežice, ministrstvu za promet in zveze, sindikatom, združenju delodajalcev, gospodarski zbornici in še nekaterim. Članom stavkovnega odbora pa je zagotovil, da bo predlog za sodišče, ki o stečaju lahko edino odloči, pripravil še to sredo.

Mihelič je delavcem tudi zagotovil, da ne bo izplačana nobena plača več.

Člani stavkovnega odbora pred sodobnimi tovornjaki, ki stojijo, ker vodstvo Prevoza ni sposobno plačevati niti bencina.

Jožica Mirt, predsednica stavkovnega odbora, nadzira tudi stavkovne straže.

sto skupščine delničarjev, zaposleni naj bi imeli 37-odstotni lastniški delež, kolikšen je delež drugih pa člani stavkovnega odbora ne vedo, je poslovanje Prevoza nadziral šestčlanski začasni nadzorni svet – preimenovan delavski svet. V tem začasnem organu imajo večino delavci tehničnih pregledov, ki so si uspeli izboriti posebej ugoden položaj. Čeprav jih je le pet, organiziranih v sindikat delavcev tehničnih pregledov), imajo večji vpliv kot 73 zaposlenih, organiziranih v sindikat prometa in zvez.

Večinski sindikat je tudi zaradi tega, ker jim je Mihelič podpisal večje ugodnosti (glavni razlog je bil zamujanje plač) že 16. januarja začel stavko. Ko je bila plača izplačana, so stavko le prekinili.

Sicer pa so plače zamujale že več kot leto dni, večkrat so bile tudi samovoljno zmanjšane.

za stečaj so po Miheličevem mnenju tile:

- večletno zadolževanje in slaba tekoča likvidnost;

- predimenzioniranost kolektiva glede na obseg dela in realizacijo poslovanja;

- plačilna nedisciplinarnost;

- prenizka cena prevozov;

- hipoteka banki – ki onemogoča prodajo odvečnega premoženja – je skoraj desetkrat večja od dolga temu največjemu upniku;

- sedanje vodstvo je od prejšnjega nasledilo katastrofalno poslovanje, nered, pomanjkanje znanja in šibko strokovno usposobljenost, skoraj nerešljivo vprašanje invalidov (teh je 16) in kopico sodnih sporov z negativnim izidom;

- stalno pomanjkanje obratnih sredstev ne omogoča izplačevanja potnih stroškov voznemu osebju;

Ker ni denarja niti za malico, jo bo od tega torka dalje naročil in plačal republiški odbor Sindikata prometa in zvez Slovenije. Kot je stavkajočim obljubil **Lado Rožič**, sekretar območnega odbora tega sindikata za Posavje, lahko najbolj ogroženi člani pričakujejo tudi pomoč sindikata.

V pogovoru so nam člani stavkovnega odbora povedali še marsikaj. Tako je Mihelič zaposlenim že predlagal razdelitev Prevoza na tri dele: tehnični pregledi, zdravo jedro tovornega prometa in del, ki naj bi ga potopili. Delavci so

IZ § ODNE PRAKSE

Piše: mag. Aleksej Cvetko

Obveznosti iz delovnega razmerja

Gospodarska družba je svojim delavcem dolžna izplačati plače za ves čas, ko so bili pri njej v delovnem razmerju, tudi če bi s pogodbo svoje obveznosti iz delovnega razmerja skušala prenesti na drugo gospodarsko družbo, saj se na tak način ne more izogniti svojim obveznostim, ki jih ima do svojih delavcev.

Če so bili delavci razporejeni v drugo gospodarsko družbo v skladu z določbo 15. člena ZTPDR, imajo pravice iz delovnega razmerja kot iz neprekinjenega delovnega razmerja.

(Sodba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. VIII Ips 4/98 z dne 7. 4. 1998).

Sodišče prve stopnje je ugodilo zahtevkom tožečih strank in naložilo toženi stranki, da je tožečim strankam dolžna izplačati neto nadomestila osebne dohodka za oktober, november in december 1991, da je dolžna plačati tudi ustrezne prispevke iz socialnega varstva za čas od 1. 10. 1991 do 16. 12. 1991 in jim izplačati tudi neto odpravnine, vse z ustreznimi zamudnimi obrestmi, toženi stranki pa je naložilo še plačilo stroškov postopka.

Sodišče druge stopnje je z izpodbijano sodbo zavrnilo pritožbo tožene stranke in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje.

Zoper pravnomočno sodbo drugostopenjskega sodišča je tožena stranka vložila pravočasno revizijo, v kateri je uveljavljala revizijska razloga bistvene kršitve določb pravnega postopka in zmotne uporabe materialnega prava. Na-

mu po besedah Lada Rožiča predlagali prisilno poravnavo že februarja, vendar jo je, ker je ni bil sposoben pripraviti, odklonil. Opozorila Miheliču in drugim šefom niso zalegla tudi zaradi tega, ker so imeli ščit v začasnem nadzornem svetu.

Delavci se z zadovoljstvom spominjajo, da so se iz krize po razpadu Jugoslavije rešili sami, zlasti s preusmeritvijo na evropske trge. Zdaj ko so jih osvojili, pa ne morejo več delati. Mislijo, da je največja škoda, ker tovarnjaki stojijo in s tem izgublajo vrednost. Nekaj novejših je »med brati« vredenih po 200.000 mark. Premoženje Prevoza ogrožajo tudi izgubljene tožbe. Podjetnik, ki so mu pred petimi leti prodali del zemljišča in je za aro plačal 900.000 mark, je s tožbo že uspel. To zemljišče so namreč dali drugemu, are pa mu niso vrnili, zdaj temu podjetniku dolgujejo kar 2,8 milijona mark.

Franček Kavčič

vajala je, da je sicer nesporno, da je tožnikom delovno razmerje pri njej prenehalo 16. 12. 1991, da pa bi jim kljub temu osebne dohodke za oktober, november in december morala izplačati druga gospodarska družba v Zagrebu, ki je bila prej njihova poslovna enota. Ta družba je bila ustanovljena zaradi osamosvojitve Slovenije, prevzela pa je vse pravice in obveznosti bivše poslovne enote. Pogodba o tem sicer ni bila podpisana, kar pa ne more biti ovira za njeno realizacijo, saj je bila ustno dogovorjena. Tako je bil posel sklenjen v skladu z določbo 67. člena ZOR. Napačno je tudi stališče sodišča glede pravnega nasledstva. Takega nasledstva ni bilo, tožniki so pri toženi stranki sklenili delovno razmerje na novo, to pa pomeni, da jim ne gre odpravina ob upoštevanju skupnih delovnih let. Sodišče druge stopnje se ni opredeljevalo do vseh navedb v pritožbi, saj ni zavzelo stališča glede višje sile zaradi nastanka novih držav, niti do reciprocitete, prav tako pa se ni opredelilo do navedbe, da je bilo v drugih zadevah glede pravnega nasledstva odločeno drugače.

Revizijsko sodišče je revizijo zavrnilo kot neutemeljeno in svojo odločitev obrazložilo:

«Ze revizijska navedba, nesporno je, da je tožnikom pri tožencu prenehalo delovno razmerje 16. 12. 1991' je v nasprotju z revizijsko navedbo, da tožena stranka delavcem od oktobra pa do prenehanja delovnega razmerja ni dolžna izplačati osebnih dohodkov. Dokler traja delovno razmerje veljajo tudi medsebojne obveznosti, to je na eni strani obveznost opravljati določeno delo in na drugi strani obveznost plačila. Tožena stranka se ne more izogniti svoji obveznosti plačila osebnih dohodkov s tem, da navaja sklenitev civilne pogodbe s svojo nekdanjo poslovno enoto. Svojih obveznosti iz delovnega razmerja s

Sindikalna lista

Junij 1998

	Gospodarske dejavnosti (temelj je SKP za gospodarstvo)	Javni sektor* (nekdanje gospodarstvo)
	SIT	SIT
Prvi del		
1. Dnevnice		
– cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	3.500,00
– polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	1.750,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.218,00
2. Kilometrini (od 27. 3. 1998 dalje)	35,94	35,94
3. Ločeno življenje	61.307,00	51.098,00
4. Prenosišče - Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano		
– po SKPGD (na delovni dan)	517,00	517,00
Drugi del		
1. Jubilejne nagrade		
– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	50.532,00	42.958,00
– za 20 let	75.798,00	64.437,00
– za 30 let	101.064,00	85.916,00
2. Odpravina pri upokojitvi	306.538,00	459.807,00
oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje		
3. Solidarnostne pomoči		
– po SKPD		
– ob smrti delavca	91.961,00	85.961,00
– ob smrti v ožji družini	45.981,00	–
4. Minimalna plača	62.299,00	62.299,00
5. Zajamčena plača	37.045,00	37.045,00
6. Regres za letni dopust		
– najmanj	102.000,00	84.800,00
– delavci s plačo pod 110.000,00 SIT na mesec	–	102.000,00

1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97 v višini 51.098,00 SIT).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon. Za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Strokovna služba ZSSS

tako pogodbo ne more neposredno prenesti na drugega vse, dokler so delavci pri njej v delovnem razmerju. Možni so sicer različni dogovori o prevzemu premoženjsko-pravnih obveznosti, ki pa so lahko samo obveznosti civilnopravne narave ne pa obveznosti iz delovnega razmerja. Zato je za odločanje v tem sporu pomembno samo, do kdaj je trajalo delovno razmerje tožnikov s tožencem, in dejstvo, da toženčeve obveznosti do njegovih delavcev niso bile poravnane. Vse ostale navedbe, kako in zakaj je prišlo do prenosa dela premoženja na nov pravni subjekt in njihove medsebojne obveznosti, prav tako nastanek novih držav, za odločitev v tem sporu sploh niso pravno relevantne. Ker sta nižji sodišči ugotovili, da v času trajanja delovnega razmerja delavcem niso bili izplačani osebni dohodki, ki so jim pripadali, je imelo vso oporo za odločitev, s katero je toženi stranki naložila obveznost zaostalega izplačila.

Sodišče druge stopnje je pri odločanju pravilno, enako kot pred njim že prvostopenjsko sodišče, uporabilo določbe 15. člena zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja (ZTPDR - Uradni list SFRJ, št. 60/89 in 42/90). Glede na ugotovljeno dejansko stanje, na katerega je zaradi določbe tretjega odstavka 385. člena ZPP vezano tudi revizijsko sodišče, da so bili delavci razporejeni k toženi stranki in da se jim je delovno razmerje neprekinjeno nadaljevalo, je možen zaključek, da je šlo za prevzem delavcev v skladu s citiranim predpisom. To pa pomeni, da jim gre zato tudi pravica do odpravnine, ki jim je bila kot trajno presežnim delavcem obračunana po določbi 36.f člena zakona o delovnih razmerjih (ZDR - Uradni list RS, št. 14/90, 5/91 in 71/93) glede na leta dela pri toženi stranki in njegovim pravnim prednikom. Na tako odločitev v tem sporu morebitne drugačne rešitve v drugih sporih, ki jih navaja revident, ne morejo vplivati."

Bodo za delavci tudi otroci ostali brez možnosti letovanja?

Območna organizacija Rdečega križa v Mariboru je sporočila, da mora število otrok, ki bodo letos lahko letovali v Punatu, zmanjšati zaradi enostranskega ukrepa Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Zavod bo letos za zdravstveno letovanje otrok namenil 23 milijonov tolarjev manj kot lani. Zato sedaj v Mariboru ne vedo, kje dobiti sredstva za zdravstveno letovanje 1000 otrok.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije je zmanjšanje sredstev za zdravstveno letovanje otrok iz mariborskega območja utemeljil z željo, da bi postopno izenačili sredstva za zdravstveno letovanje otrok v vseh slovenskih regijah. Na zavodu za zdravstveno zavarovanje trdijo, da pri dodeljevanju sredstev za zdravstveno letovanje otrok ne morejo upoštevati težkega socialnega položaja v Mariboru, kot predlaga Rdeči križ v Mariboru.

Po besedah dr. Kurta Kanclerja argumenti zavoda za zdravstveno zavarovanje niso utemeljeni, saj so v

Mariboru za zdravstveno letovanje otrok namenili več sredstev zaradi tega, ker so poslali na zdraviliško zdravljenje manjše število odraslih. "Kot pediater, moram povedati, da socialne razmere v družinah močno vplivajo na zdravje in razvoj otrok. V Mariboru in okolici je ta čas izjemno velika socialna stiska. Zato bi morali število otrok, ki jim omogočamo brezplačno zdravstveno letovanje povečati, ne zmanjšati. Ne gre samo za moralno, temveč tudi za ekonomsko vprašanje," je poudaril dr. Kurt Kancler.

Ta čas mariborskemu Rdečemu križu za načrtovano letovanje otrok primanjkuje okoli 40 od planiranih 140 milijonov tolarjev. Po besedah dr. Kurta Kanclerja si bo območna organizacija Rdečega križa prizadevala, da bi v dogovoru z občinami, šolami, zdravstvenimi ustanovami, podjetji in drugimi donatorji zagotovila zdravstveno letovanje čim večjemu številu otrok.

T. K.

Sindikata prometa in zvez

Delodajalci so nas res presenetili!

Da je položaj v dejavnosti prevoza blaga v Sloveniji kritičen, kažejo tudi dogajanja ob nedavni cestni zapor. Zato je tudi obnašanje delodajalcev pri sklepanju kolektivne pogodbe za to dejavnost še toliko bolj nerazumljivo. Prav ta kolektivna pogodba je sporna že več kot dve leti. Po uveljavitvi splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti smo sindikati delodajalcem ponudili predlog uskladitve naše pogodbe. Ugotovili smo, da tarifni del z dodatki in delovnim časom za delodajalce ni sprejemljiv. Delodajalci so zato pripravili še svoj predlog. Ker smo upali, da bodo skušali v prenovljeni pogodbi urediti vse posebnosti dejavnosti prevoza blaga, smo bili zelo presenečeni, ker so celotno kolektivno pogodbo skrčili na šest strani. Na pogajanjih v februarju smo se namreč dogovorili, da je predmet pogajanj predlog kolektivne pogodbe, kot smo ga pripravili sindikati, takrat smo uskladili in soglašali z vsebino velikega števila členov.

Na zavlačevanje pri pogajanjih smo opozorili ministra Bergauerja in njegove sodelavce, na pogovoru o problematiki avtoprevoznikov tudi ministra Ropa. Enako opozorilo smo podali tudi na ekonomsko-socialnem svetu. Po pogovoru z vodjem pogajalske skupine delodajalcev smo na problem opozorili tudi vodstvo Gospodarske zbornice, s katerim se bomo v teh dneh dogovarjali o nadaljnjih aktivnostih.

Nekako ne morem mimo ocene, da so se delodajalci ves ta čas ukvarjali z zahtevami, ki so jih ob nedavni zapor cest morda celo v njihovem imenu na vlado naslovili samostojni avtoprevozniki. Povsem enake zahteve so pristojni državni organi nekajkrat prejeli tudi iz Sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije, z utemeljitvijo, da bodo ukrepi posegli tudi v socialne pravice delavcev – vendar brez uspeha.

Cvetka Gliha, sekretarka SDPZ

Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije

1. Izhodiščne bruto plače po kolektivni pogodbi za kovinsko in elektroindustrijo (Ur. l. RS, št. 37/96) za januar, februar, marec, april, maj in junij 1998 v SIT

Zahtevnostna skupina tarifni razred	Relativno razmerje	Izhodiščna bruto plača
I. Enostavna dela	1,00	52.786
II. Manj zahtevna dela	1,12	59.120
III. Srednje zahtevna dela	1,25	65.983
IV. Zahtevna dela	1,45	76.540
V. Bolj zahtevna dela	1,60	84.458
VI. Zelo zahtevna dela	1,90	100.293
VII. Visoko zahtevna dela	2,25	118.769
VIII. Najbolj zaht. dela	2,60	137.244
IX. Izjemno pomembna najbolj zahtevna dela	3,10	163.637
Eskalacija	0,5 % (JAN 98)	*

* Zakon o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač, Ur. l. RS, št. 40/97, 3/98

ZAKON OMEJUJE LE RAST IZHODIŠČNIH PLAČ, NE PA TUDI RASTI MASE PLAČ!

2. Regres za letni dopust za leto 1998 (najmanj) 102.000 sit

3. Povračila stroškov v zvezi z delom		
- regres za prehrano	JUNIJ 1998	15.326 SIT
- dnevnice	- cela	3.500 SIT
	- polovična	1.750 SIT
	- znižana	1.218 SIT
- kilometrina (od 27. 3. 1998)		35,94 SIT

4. Nekateri drugi prejemki od 1. 1. 1998

JUBILEJNE NAGRADE:

A: PO KPD ZA SKUPNO DELOVNO DOBO B: PO SKP ZA DELOVNO DOBO PRI ZADNJEM DELODAJALCU

- za 10 let	42.958 SIT	ena izhodiščna plača I. tarifnega razreda
- za 20 let	64.437 SIT	ena in pol izh. plače I. tarifnega razreda
- za 30 let	85.916 SIT	dve izhodiščni plači I. tarifnega razreda
ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI:		403.641 SIT ali*

SOLIDARNOSTNE POMOČI:

- smrt delavca	269.094 SIT ali*
- ostalo	134.574 SIT ali*
- daljša bolezen	dogovor delodajalec in sindikat
- nadomestilo za ločeno življenje	53.818 SIT ali*

* glej pojasnila

5. Drugo

- najnižja plača (Ur. l. RS, št. 3/98) za JANUAR 1998	62.299 SIT
- zajamčena plača od 1. 1. 1998 (Ur. l. RS, št. 3/98)	37.045 SIT
- povprečna mesečna bruto plača za MAREC 1998	
- na zaposlenega v RS	153.829 SIT
- povprečna mesečna bruto plača za DECEMBER 97-FEBRUAR 98	
- na zaposlenega v RS	153.269 SIT
- začasna osnova za določanje višine nekaterih prejemkov (Ur. l. RS, št. 3/98)	
- bruto	134.547 SIT
- neto	85.916 SIT

Pojasnila:

1. IZHODIŠČNE PLAČE:

- usklajevanje po Zakonu o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač, Ur. l. RS, št. 40/97.

Prva naslednja uskladitev minimalne plače in izhodiščnih plač se izvede ob izplačilih plač za januar 1999 oziroma, ko rast cen življenjskih potrebščin v obdobju od 1.1.1998 dalje pred potekom leta 1998 preseže 6,8%.

Vir: Tarifna priloga k panožni kolektivni pogodbi (Ur. l. RS, št. 37/96)

Zakon

2. REGRES ZA LETNI DOPUST:

Vir: KPD, SKP

3. POVRAČILA STROŠKOV V ZVEZI Z DELOM:

- REGRES ZA PREHRANO:

10 % povprečne mesečne plače zaposlenih v RS v preteklih treh mesecih

- DNEVNICE : določene z uredbo

- KILOMETRINA: 30 % cene super bencina (98 okt.)

Vir: Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek (Ur. l. RS, št. 72/93, 43/94, 62/94, 7/95, 5/98) KPD

4. IZRAČUN NEKATERIH DRUGIH OSEBNIH PREJEMKOV:

- JUBILEJNE NAGRADE: osnova je povprečna mesečna neto plača v gospodarstvu za pretekle tri mesece, SKP na novo uvaja tudi jubilejno nagrado za delovno dobo pri delodajalcu

- ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI: osnova so tri povprečne bruto plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece oziroma mesečne bruto plače delavca, če je to ugodnejše za delavca

- SOLIDARNOSTNE POMOČI: najmanj ena povprečna bruto plača delavcev pri delodajalcu oziroma ena povprečna bruto plača v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodnejše za delavca

- NADOMESTILO ZA LOČENO ŽIVLJENJE: najmanj 40 % povprečne plače delavcev pri delodajalcu ali povprečne plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodnejše za delavca

Vir: KPD, SKP

Opomba: Zakon o začasni določitvi osnove za določanje plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja (Ur. l. RS, št. 19/97) določa začasno osnovo za določanje višine prejemkov pod 2, 3, oz. 4.. Sprememba osnove je bila objavljena v Ur. l. RS, št. 3/98.

Piše: Doro Hvalica

Če vprašate mene POMANJKANJE CILJA

Že v prvih letih po osamosvojitvi mi je zelo hiter in uspešen poslovnež ogorčen povedal, da je odpustil svojega pravnika, ki je sicer veljal za izjemno dobrega, zato, ker da ga je nepretrogoma opozarjal, česa ne sme ali zaradi pravnih določil ne more. Mojemu začudenju je sledilo pojasnilo: "Ne potrebujem pravnika zato, da bi me oviral, temveč da mi ovire odstranjuje oziroma moj namen legalizira."

Nekateri so pač kmalu dojeli duh časa in temu primerni so njihovih uspehi. In obratno seveda. Kdor tega ni dojel, krivi za izgubljena leta in priložnosti druge in noče priznati, da mu je vlak ušel. Njegova obramba je ponavadi floskula, češ, cilj ne sme posvečevati sredstev.

Temu humanističnemu aksiomu bi bilo v vodstvu Zveze svobodnih sindikatov seveda težko ugovarjati, če bi šlo za spoštovanje sredstev, v resnici pa gre le za pomanjkanje cilja.

Sicer pa, da ne bo vse skupaj preveč podobno tistemu o mački in vreli kaši. V časopisu sem prebral o tem, kako naš predstavnik v ekonomsko-socialnem svetu razlaga svojim nasprotnikom in novinarjem, da je treba zmanjšati plače v javnem sektorju, izraža skrb za javne finance, predstavlja svoj recept brzdanja inflacije in podobno. Iz zapisanega je očitno, da je naš predstavnik celo radikalnejši od predstavnika delodajalcev.

Ne razumite me napak. Kolega Brane Mišič ima pravico do svojega mnenja in do javne besede. Mišič ima kot bojda dober makroekonomist morda celo prav. Brane, znabiti, opozarja na prave stvari in njegova opozorila in razmišljanja bodo morebiti koristila vladi in delodajalcem pri racionalnejšem gospodarjenju...

Toda, če vprašate mene, predstavnik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije v ekonomsko-socialnem svetu nima pravice tako govoriti ali dajati takšnih javnih izjav, če to ni stališče organizacije, ki jo predstavlja.

In to se nam dogaja že kar nekaj let: stališča in pisne izjave v državnem svetu, v ekonomsko-socialnem svetu, na predsedstvu, svetu ZSSS, posvetovanjih, pogajanjih in razgovorih, ki so skoraj dosledno (razen redkih izjem) v nasprotju z interesi in programi sindikatov negospodarskih dejavnosti v ZSSS. Meni je tega dovolj!

Če vprašate mene, zakaj se to dogaja, vam seveda ne znam odgovoriti. Nočem pa verjeti, da nastaja politika Svobodnih včasih izven ZSSS.

Bližja mi je misel, da gre za "genetsko" naravnost tiste generacije politikov in družbeno-političnih delavcev, ki so bili vzgojeni in naravnani na to, da jim je bila skrb splošna in hkratna za vse segmente družbenega in gospodarskega razvoja. Skratka, vsi smo skrbeli za vse.

Toda, ta čas je, za božjo voljo, nepreklicno mimo. Danes se vse dogaja v konfrontaciji. Na primer tako, da se sindikat bori za pravice delavcev in za plače, vlada pa za davke, javna sredstva in brzdanje inflacije.

V tej konfrontaciji ima vsaka stran svoje strokovnjake in vsak svoje tudi plača. Mar ne?

Torej ne vsi za vse, ampak vsak zase.

Tudi meni to ni všeč, ampak res je kljub temu. In pogoj za uspeh tudi.

Po čem smo (pre)živeli? Ocenjeni življenjski stroški tri- in štiričlanske družine

MAJ 1998

Skupina dobrin iz košarice	Tričlanska delavska družina			Štiričlanska delavska družina			Indeks cen življenjskih potrebščin V. 98/IV. 97	Indeks cen življenjskih potrebščin V. 98/XII.97
	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica		
1. Hrana	59.809,86	45.674,69	45.674,69	73.846,98	55.689,84	55.689,84	102,2	107,3
2. Pijača	8.830,17	3.286,53	3.286,53	8.880,72	3.308,20	3.308,20	100,2	102,7
3. Kajenje	5.920,00	3.200,00	3.200,00	5.920,00	3.200,00	3.200,00	100,0	103,9
4. Oblečila	27.431,40	16.927,98	877,85	33.424,11	20.666,74	968,22	100,8	102,8
5. Obutev	8.220,25	6.322,34	0,00	9.748,60	6.951,91	0,00	100,9	102,5
6. Stanovanje	24.365,16	17.504,29	14.217,43	29.724,22	21.057,14	17.078,30	101,0	105,4
7. Ogrevanje, razsvetljava	22.986,46	16.057,30	13.648,21	28.405,91	19.186,86	16.292,60	99,9	104,4
8. Gospodinjska oprema	12.218,55	7.505,17	0,00	17.077,28	8.788,58	0,00	100,7	102,7
9. Higiena, zdravstvena nega	15.737,52	13.157,51	9.340,41	17.675,27	14.627,35	10.792,02	101,1	101,2
10. Izobr., kultura, razvedrilo	40.444,30	14.693,88	7.164,37	45.943,34	16.670,92	7.371,17	100,0	104,1
11. Prometna sr. in storitve	40.294,05	13.587,94	6.258,97	49.848,54	17.883,83	6.975,82	99,8	105,2
12. Razni predmeti in storitve	4.499,52	2.658,40	0,00	5.564,24	2.934,80	0,00	100,9	104,9
13. Drugi izdatki	43.788,10	10.980,12	9.770,37	46.898,88	11.325,77	9.770,37	100,9	104,9
SKUPAJ (v SIT)	316.558,18	171.546,15	113.438,85	372.958,11	202.291,91	131.446,55		
Stopnja rasti košaric V. 98/IV. 98	0,78	0,96	1,16	0,78	0,96	1,20		
Stopnja rasti košaric V. 98/IV. 97	10,65	10,13	9,30	10,81	10,03	9,43		
Košarice SU IV. 98/ocena IV. 98	2,16	2,18	0,88	2,17	2,00	0,94		

Struktura življenjskih stroškov (maj 1998)

	Tričlanska delavska družina	Štiričlanska delavska družina	Indeks cen življenjskih potrebščin V. 98/IV. 97	Indeks cen življenjskih potrebščin V. 98/XII.97
1. Hrana	18,89	26,63	40,26	19,80
2. Pijača	2,79	1,92	2,90	2,38
3. Kajenje	1,87	1,87	2,82	1,59
4. Oblečila	8,67	9,87	0,77	8,96
5. Obutev	2,60	3,69	0,00	2,61
6. Stanovanje	7,70	10,20	12,53	7,97
7. Ogrevanje, razsvetljava	7,26	9,36	12,03	7,62
8. Gospodinjska oprema	4,50	4,38	0,00	4,58
9. Higiena, zdravstvena nega	4,97	7,67	8,23	4,74
10. Izobr., kultura, razvedrilo	12,78	8,57	6,32	12,32
11. Prometna sr. in storitve	12,37	7,92	5,52	13,37
12. Razni predmeti in storitve	1,42	1,54	0,00	1,49
13. Drugi izdatki	13,83	6,40	8,61	12,57
SKUPAJ:	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Izračun: Strokovna služba Sveta ZSSS

Strokovna služba

KOMENTAR:

Cene življenjskih potrebščin so bile maja 1998 v primerjavi z aprilom višje za 0,9 %, v primerjavi z decembrom 1997 pa za 4,9 %. Maja so se najbolj zvišale cene hrane in brezalkoholnih pijač (za 2,5 %), stanovanjske opreme (za 2,9 %) in obleke, obutve ter raznovrstnega blaga in storitev (za 0,8 %). V srednji razpredelnici objavljamo tudi podatke o primerjavi dejanskih in ocenjenih košaric za april 1998. Naša ocena se je od košaric za april, ki jih je tako kot vsako leto v aprilu izračunal Statistični urad RS, razlikovala za do 2,18 %. Razlika je v pričakovanih mejah.

Avstrija in Nemčija bosta uveljavljali nove kriterije za vstop v Evropsko unijo

V prvi polovici junija je bila v Berlinu konferenca o izzivih, ki jih za širjenje Evropske unije na vzhod pomenijo spremembe na trgu delovne sile držav kandidat. Berlinska županja Christine Bergmann je na konferenco v izobraževalni center ob Bogenskem jezeru povabila 150 predstavnikov vlad, parlamentov, reprezentativnih sindikatov, delodajalskih organizacij ter zavodov za zaposlovanje tako 15 članic Evropske unije kot kandidatke za članstvo. Županja je v uvodnem govoru jasno povedala, kakšen strah tiči za povabilom. Nemčija in Avstrija se bojita skokovitega porasta brezposelnosti lastnega prebivalstva, če bi Poljska, Češka, Slovaška, Madžarska in Slovenija postale polnopravne članice Evropske unije. Iz razprav udeležencev izhaja nedvoumno sporočilo, da z nizkimi plačami ne bomo mogli v EU.

Cilj konference je bil dopovedati državam, ki so že članice Evropske unije, da Avstrija in Nemčija zahtevata realne roke za širjenje unije na vzhod. Istočasno pa naj bi se razblinila nerealna pričakovanja kandidatke o skorajšnjem polnopravnem članstvu. O nujnosti zamaknitve razširitve unije na vzhod pa jim ni povsem uspelo prepričati predstavnikov bolj zahodnih in severnih članic unije. Tudi predstavniki držav kandidatke so do konca konference ohranili optimizem. Kljub temu je Nemčiji in Avstriji uspelo opozoriti, da tokrat ne bosta pripravljene na kompromise.

Nemci in Avstrijci so poudarili, da sta lani njihovi državi glasovali za širitev Evropske unije na Vzhod. Lanskoletnega glasovanja ne obžalujejo. Želijo pa razbliniti nerealna pričakovanja svojih zahodnih, severnih in vzhodnih sosedov o priključitvi kmalu po letu 2000.

Avstrijci in Nemci so analizirali, kaj bi se zgodilo na njihovem trgu delovne sile, če bi se odpravile meje med njimi in njihovimi vzhodnimi sosedi. Vedo, kolikšen delež prebivalstva držav kandidatke bi iskal službo v Nemčiji in Avstriji, kjer so plače v povprečju do petkrat višje kot doma. Pripravljenost na migracijo so pokazali mladi kvalificirani delavci. Države kandidatke se zato bojijo bega možganov! Starejši ne razmišljajo o preseletvi s trehuhom za kruhom.

Avstrijci in Nemci opozarjajo svoje zahodne in severne sosede v Evropski uniji, da je širitev na evropski vzhod vse kaj drugega, kot je bila širitev na jug v Španijo, Portugalsko in Grčijo. Kljub svobodi gibanja se je razmeroma malo državljanov Evropske unije odločilo in si poiskalo službo v jezikovno in kulturno tujem okolju. Toda Nemčija in Avstrija imata dolgo skupno mejo s Poljsko, Češko, Slovaško in Madžarsko (Slovenije Avstrijci niso omenjali, češ da razmere tu niso kritične) in izkušnje z dnevnimi migranti. Ti stanujejo v svojih matičnih državah in se vsak dan vozijo na delo v Nemčijo in Avstrijo. To so visokokvalificirani delavci, ki so zaradi razlik v ravni plače pripravljene delati nekvalificirana dela. Nemški in avstrijski delodajalci so jih veseli, saj so odlični delavci pripravljene delati za najnižje možne izhodiščne plače. Plačo namreč porabijo doma, kjer je njena kupna moč bistveno višja kot v Avstriji in Nemčiji.

Avstrijci in Nemci ugotavljajo, da 16 % njihovega prebivalstva, ki ne zaključuje nikakršne poklicne šole, išče nekvalificirana delovna mesta. Zaradi prepoceni konkurence iskalcev zaposlitve iz vzhodnih držav bi za Nemce in Avstrijce, ki nimajo poklica, dela zmanjkalo. Brezposelnost v Nemčiji in Avstriji pa bi se podvojila! Avstrijci so prepričani, da bi pri njih zrastle na 15 %!

Evropska unija ne razmišlja o na področju cele unije veljavni minimalni plači. Edino v gradbeništvu so sprejeli rešitev, ki delodajalce iz drugih držav obvezuje, da svojim delavcem izplačajo minimalne plače, ki veljajo v državi gostiteljici. V Evropski uniji menijo, da so razlike v ravni plač normalne in da se jih ni treba bati. Toda Avstrijci in Nemci opozarjajo na posebnosti, ki niso veljale pri širitvi na jug: prostorska bližina, ki omogoča dnevno migracijo, do petkratna razlika v ravni plač in nenadna odstranitev administrativnih ovir za migracijo!

Predstavniki držav Evropske unije so tudi opozarjali, da je v njihovih državah 75 % delovne sile pokrite s kolektivnimi pogodbami,

v državah kandidatkah pa le 25 %. Razlike v ravni plač v nekaterih državah, ki žele v Evropsko unijo, so tudi 1:18! Socialno partnerstvo in sistem kolektivnih pogodb bo pomemben kriterij za izpolnitev pogojev za polnopravno članstvo!

Evropska unija si pri 18 milijonih brezposelnih ne more privoščiti dodatnega šoka zaradi socialnega dumpinga iz vzhoda v primeru zgodnje priključitve k uniji. Evropska unija si bo zato morala izdelati strategijo za adaptacijo.

Nemci so omenjali kriterije, ki jih bodo države kandidatke morale izpolniti pred polnopravno priključitvijo k Evropski uniji. Avstrijci so bili določnejši: država kandidatka mora dosegati vsaj 70 % avstrijskega bruto domačega proizvoda na prebivalca. Realno leto priključitve ne more biti pred letom 2015.

Avstrija in Nemčija bosta predsedovali Evropski uniji v prihajajočem letu. Verjamemo lahko, da bosta ta čas izkoristili tudi zato, da druge v uniji prepričata o upravičenosti svojih zahtev. Načrtujeta vrsto posvetovanj, ki naj bi prinesla odgovore na vprašanja širitve unije na vzhod. Obljubili so, da bodo na posvetovanja povabili tudi predstavnike držav kandidatke. Kajti navsezadnje si nekega dne vsi želijo Evropsko unijo, razširjeno na vzhod.

Lučka Böhm

Bo stečaj končal agonijo delavk ptujske Delte?

Direktorica Laboda Delte Konfekcije na Ptujju **Hermína Križovnik** je pred dnevi obvestila javnost, da bo na pristojnem sodišču vložila predlog za uvedbo stečajnega postopka za to ptujsko tekstilno podjetje, ki že nekaj let delavkam ni bilo sposobno izplačevati plač po kolektivni pogodbi. Kakor kaže, se bo tako agonija delavk Delte, ki traja že od februarске stavke, končala. Okoli 130 delavkam, ki so na čakanju, podjetje namreč že tri mesece ni izplačalo plače, 180 delavk, ki delajo, pa je prejšnji mesec dobilo samo polovico plače.

Sodišče je 17. aprila za Delto uvedlo postopek prisilne poravnave, vendar pa se razmere v podjetju po tem niso izboljšale, saj tekoče še vedno negativno posluje, žiro račun pa ima blokiran. Po podatkih, s katerimi je na nedavni tiskovni konferenci postregel generalni direktor Laboda **Andrej Kirm**, je po prisilni poravnavi v Delti za 40 do 50 odstotkov padla tudi produktivnost dela. Prav tako naj bi se poslabšala kvaliteta dela, zato je imelo podjetje v zadnjem času že za okoli 5 milijonov tolarjev reklamacij.

Če bo sodišče sprejelo predlog Križovnikove in uvedlo stečajni postopek, bo izgubilo delo in redno zaposlitev več kot 300 delavk Delte. Po besedah Andreja Kirma pa bodo 180 de-

lavk, ki so doslej delale v Delti, zaposlili v invalidskem podjetju Valido. Tem delavkam nameravajo 5. julija izplačati 30.000 tolarjev akontacije plače, saj mnoge med njimi nimajo več niti toliko denarja, da bi si plačevale prevoz na delo.

Sekretar območne organizacije ZSSS na Ptujju **Boris Frajnkovič** pravi, da si je sindikat prizadeval za to, da bi v Delti ohranili čim več delovnih mest in da bi delavke za svoje delo dobile plačilo. Ocena o tem, ali so poslovni rezultati v Delti ta čas takšni, da mora podjetje v stečaj, so stvar vodstva Delte in Laboda. Sindikat pa si bo še naprej prizadeval, da bi se ohranilo čim več delovnih mest.

“Res pa je, da je stečaj najkrajša pot za rešitev agonije, v kateri so se brez svoje krivde znašle delavke. Številne delavke so v takšni socialni stiski, da jim je čim prej treba zagotoviti socialno varnost, bodisi v okviru Laboda ali pa na zavodu za zaposlovanje. Delavke brez dohodkov preprosto ne morejo več preživljati sebe in svojih družin,” poudarja Boris Frajnkovič, ki je prepričan, da bi Delta še danes lahko poslovala, če bi vodstvo podjetja in Laboda pravočasno prislusnilo predlogom delavk in sindikata.

T. K.

Humoreska

"Fantje, ali ste že videli, kako dober bife je pred našo tovarno odprl neki privatnik?" je pred dnevi pri malici povprašal strugar Lojze.

"Novi bife sem opazil, vendar v njem še nisem bil. Kaj pa je v njem tako dobrega?" se je vključil v pogovor Tone.

"Pivo imajo za 50 tolarjev ceneje kot v vseh drugih gostilnah, pa tudi brezalkoholne pijače so cenejše kot drugod, da o tem, kako mlade in prikupne so natararice, niti ne govorimo. Zato je v bifeju vedno zabavno, saj zahaja vanj čedalje več ljudi," je pojasnil Lojze.

"Pa veste, zakaj so lahko cene v tem bifeju tako konkurenčne? Zato, ker morajo vse natararice v njem delati na črno za 300 tolarjev na uro, saj jih lastnik noče prijaviti. Če se kakšna natararica pritoži, pa jo lastnik takoj odpusti in na črno zaposli novo. Ker delodajalec zaposluje na črno, ima lahko nižje cene. Ker so cene nižje, ima bife več prometa. Ker ima bife več prometa, lastnik več zasluži," se je v pogovor vmešal skladiščnik Rudi.

"Rudi, ne filozofiraj zopet. Kaj nas vse to briga," se je razburil Lojze. "Dejstvo je, da imajo v bifeju čez cesto poceni pivo in luštne mlade natararice. Zato vas takoj po ših tu vabim tja na kozarček, da se malce ohladimo. Plačam jaz!"

Iz dnevnika delavca Jožeta

Konkurenčne cene

"Ko smo že pri cenah? Ali že veste, kako poceni srajce lahko kupite pri privatniku, ki je odprl tekstilno tovarno? Za 30 odstotkov cenejše so kot sicer," je dejal Tone.

"Seveda vemo! Jaz sem si kupil že tri!" je dejal Lojze.

"Jasno! Omenjeni privatnik ima lahko poceni srajce, saj večina šivilj pri njem dela na črno. Delavke prejemale mizerne plače, regresa za letni dopust pa že tri leta niso dobile. Celo regresa za malico jim delodajalec ne plačuje," se je v pogovor razburjeno vmešal skladiščnik Rudi.

"Rudi, ne filozofiraj! Sedaj se ne pogovarjamo o delovnopравни zakonodaji, temveč o tem, kje si človek lahko kupi poceni srajco. Ne mešaj v pogovor vedno še sindikalne politike," je dejal nejevoljno Tone.

"Saj res! Ali veste, da moj sosed, ki je pred kratkim odprl avtomehanično delavnico, opravlja vse servisne storitve za polovično ceno," je nadaljeval temo o nizkih cenah rezkar Vili. "Prejšnji teden mi je pripravil avto za tehnični pregled za 25.000 tolarjev. Ali ni to poceni?"

"Neverjetno?" je začel nejevoljno zmigovati z glavo Lojze. "Le kako lahko s tako nizkimi cenami sploh posluje?"

"Nič ne skrbite za Vilijevega sosedu. Vse avtomehanike ima zaposlene na črno, pred davkarijo pa prikrije več kot polovico poslov. Tako kljub nizkim cenam še vedno mastno služi, saj ima ogromno prometa," je Lojzetu vskočil v besedo skladiščnik Rudi.

"Nehaj zopet ti s svojo filozofijo!" se je razhudil Lojze. "Zakaj vedno govoriš nekaj, kar se nas sploh ne tiče. Rajde povej, kje lahko kaj bolj poceni kupimo!"

Kdo ve, koliko časa bi se še pomenkovali o tem, kje se kaj splača kupiti, če se ne bi pri naši mizi iznenada pojavil pomočnik direktorja.

"Fantje, odslej vam ne bo treba več delati nadur. Verjetno pa bo naše podjetje v kratkem odpustilo tudi večje število trajno presežnih delavcev. Zato ne bi bilo slabo, če bi si začeli iskati novo službo, sicer boste brezposelni!" je dejal pomočnik direktorja.

"Kdo pa bo dokončal proizvodnjo za izvoz v Nemčijo?" je z dvignjeno glavo povprašal Lojze.

"Direktor se je odločil, da bodo pri izvoznem programu delali samo še delavci na črno, ki so mnogo cenejši kot redno zaposleni. Tako bomo na trgu lahko nastopili z bolj konkurenčnimi cenami. Kaj hočemo, fantje, dandanes je konkurenca neusmiljena, vsakdo pa gleda samo še na ceno! Vse drugo ga nič ne briga!"

»Veš, Dušan, ko so gradbinci pred šestdesetimi leti s takratnimi kapitalisti podpisali prvo kolektivno pogodbo, so zanj potrebovali veliko srčnosti, tudi žrtve so imeli. Nam je nekoliko lepše.«

»Mijo, zelo veliko srčnosti potrebujemo tudi zdaj, saj nam nesrečni kvazikapitalisti vseskozi trobezljajo, da jih predobro plačano delavstvo pod našim vodstvom ogroža.«

Katera ima boljšega moža

"Moj mož skoči v daljavo 7 metrov!"

"Moj pa je v troskoku skočil 15 metrov!"

"To ni še nič! Moj je včeraj skočil po cigarete, pa ga še vedno ni nazaj!"

"Le zakaj?"

"Ker mi izpadajo lasje!"

Resnična

"Kaj je ženskam v največjo radost?"

"Lepota!"

"Ne. Pomanjkanje lepote pri drugih ženskah!"

Spretna lepotička

"Pozdravljena, lepotička! Ali bi se lahko kaj videla?"

"Seveda!"

"Mi lahko daste telefonsko številko?"

"Saj jo lahko najdete v telefonskem imeniku!"

"Kako pa se pišete?"

"Tudi moje ime lahko najdete v imeniku – zraven številke!"

Previdna vožnja

Prijatelj, ki sta v gostilni malce preveč globoko pogledala v kozarec, se vračata domov z avtomobilom.

"Pazi, na naslednjem križišču radi stojijo policisti!"

"Zakaj bi jaz pazil? Kaj ne voziš ti?"

Obljuba

"Očka, ali mi boš za rojstni dan kupil bobne?"

"Ni govora! Potem nihče v hiši ne bo mogel nič več delati."

"Kaj pa, če obljubim, da bom igral samo takrat, ko boste vsi spali?"

Pleša

"Zakaj pa ti izpadajo lasje?"

"Preveč se žrem!"

»Čprav v poročilu ugotavljam, da se pravno varstvo zaposlenih in tudi drugih državljanov iz leta v leto slabša, mojega poročila ne smete šteti za klic k ukinitvi varuha človekovih pravic. Kdo bi pa ljudi tolašil in krcal oblast, če mene sploh ne bi bilo?«

Sindikrat komunalnega in stanovanjskega gospodarstva

Srečanje zaposlenih v »stanovanjskih podjetjih« se je prijelo

Delavci organizacij za poslovanje z nepremičninami ali po starem stanovanjskih podjetij so se v organizaciji svojega zborničnega združenja 12. junija zbrali na drugem poletnem srečanju, ki je bilo v Dolenjskih Toplicah. Prišlo je preko 200 udeležencev iz 16 organizacij. Program srečanja je bil pester, največ pa je bilo seveda športnih tekmovanj,

v kar 8 različnih panogah, od malega nogometa do tenisa, vlečenja vrvi, pikada, taroka. Možnosti pa so bile še obisk bazena, ogled arheoloških najdišč in lokalnih znamenitosti. Dan je tako prav hitro minil in ob razglasitvi rezultatov in priznanj je bilo prav živahno. Pokale v obliki lončenega šentjernejskega petelina različnih velikosti, odvisno od uspeha, smo zagotovili v našem sindikatu, zato jih je podeljeval naš predsednik Lojze Terbut. Dobili so jih dobri, boljši, najboljši. To so bili: v odbojki in košarki Staninvest Maribor, v balinanju in pikadu Domplan Kranj, v nogometu Stanovanjsko podjetje Ljubljana, katere ženska ekipa je bila zmagovalka v balinanju, v vlečenju vrvi so bili najmočnejši iz Zarje Novo mesto, v ženski konkurenci Atrij Celje, po-

samezniki pa Janja Zupan – Sop Trbovlje v pikadu, Jani Nadižar iz Domplan Kranj v tenisu in Bojan Kolenc iz Suprastana Celje v taroku.

Po razdelitvi pokalov je za ples igral ansambel Petra Finka. S svojim nastopom so popestrili večer tudi Krjavelj in cigan Brajdimir z ženo Berto. tako da so udeleženci ostali veselo razpoloženi še dolgo v večer. Pokal za najbolj simpatično ekipo so osvojili Celjani, ki so v finišu za spoznanje prehiteli Mariborčane. Kot kaže, se je srečanje "prijelo" in bo prav gotovo postalo tradicionalno. Tudi naš prispevek ne bo izostal, še posebej, če bomo tako pridobili v naše vrste nove člane in simpatizerje.

Miloš Mikolič, sekretar

Sindikrat poklicnih gasilcev

Najboljši so bili Ravenčani

V soboto je bila Postojna v znamenju 16. delovno-športnega tekmovanja poklicnih gasilcev Slovenije. Tokrat se je zbralo 14 ekip, ki so tekmoval v vlečenju vrvi, krosu in gasilski disciplini s terensko vožnjo. Poleg tekmovalcev so prišli tudi navijači in gosti, tako da je bilo okoli 250 udeležencev. Na slovesni otvoritvi je raport o zbranih tekmovalcih prevzel direktor Uprave RS za zaščito in

reševanje Bojan Ušeničnik, ki je tekmovalje tudi odprl. Po nagovoru župana Postojne Josipa Bajca, so izrekli pozdrave še častni gostje: župan Pivke Branko Posega, predsednik GZS Ernest Eöry, poveljnik GZ Postojna, glavni republiški inšpektor Bogo Zupančič in predsednik sindikata PGS Bogdan Godnič. Tekmovanje je bilo na vojaškem vadbišču Poček.

Glavna disciplina je bila preizkušnja v terenski vožnji z nekaj vmesnimi gasilskimi spretnostmi. Najboljši rezultat so dosegli gasilci iz Raven na Koroškem, drugi so bili Trboveljčani in tretji Ljubljanci. V krosu so zmagali Kranjčani, v vlečenju vrvi pa Ljubljanci, ki so bili tudi skupni zmagovalci srečanja; drugi so bili Kranjčani in tretji Koprčani.

Gostje so si ogledali še nekaj turističnih znamenitosti Krasa (Rakov Škocjan in Cerknjsko jezero), vsi skupaj pa še Postojnsko

in Pivko jamo, kjer je bil tudi zaključek.

Razdeljeni so bili pokali in diplome, spominska darila in prehodni pokali, pa tudi priznanje sindikata poklicnih gasilcev. Nato se je druženje ob glasbi nadaljevalo do večera, ko smo se vsi zadovoljni razšli in obljubili, da se naslednje leto dobimo v Trbovljah, njihov gasilski zavod je prevzel štafeto organizatorja. Postojnskim gasilcem pa lahko izrečemo le pohvalo in zahvalo za čudovito izvedbo srečanja.

Miloš Mikolič, sekretar

Največ sposobnosti je bilo treba pokazati v gasilski disciplini

Tekmovalci na otvoritveni slovesnosti

Prejemniki priznanj sindikata poklicnih gasilcev

Pozdrav predsednika in poveljnika Gasilske zveze Slovenije

turistična
agencija

ATRIS

BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA

STALNO BORZNO SPOROČILO

ATRIS – BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA, Ljubljana, Dalmatinova 4, sprejema ponudbe prostih počitniških možnosti, posreduje proste zmogljivosti, organizira zamenjavo, nakup ali prodajo počitniških objektov, stanovanj, bungalovov, prikolic in drugih možnosti. Pišite nam ali telefonirajte na 061/131-00-33, int. 384, 385, 061/326-982 ali 322-975; naš telefaks je 061/326-982 ali 317-298, žiro račun 50101-601-92077 – Atris. Poslovni čas za stranke vsak delovnik od 9. do 16 ure.

A. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI VAM JIH NUDIMO

BOHINJSKO JEZERO: – dve alpski počitniški hišici za po 6 oseb – kuhinja, kmečka dnevna soba, 3 spalnice, kopalnica – 100 m od jezera – cena 9.680 SIT na dan, vikend (od petka do nedelje) 18.500 SIT, upokojenci imajo 10-% popust.

POKLJUKA: – počitniški dom MK, dve in štiriposteljni apartmaji, cena 7.600,00 oz 9.000,00. SIT dnevno, turistična taksa ni vključena.

– brunarica MK, dva povezana apartmaja za skupno 8 oseb. Cena za najem celotne brunarice je 18500,00 SIT dnevno, turistična taksa ni vključena.

PLANICA: – počitniški dom – sobe, etažni TWC, polpenzion 3.600,00 SIT dnevno.

ROGLA: – apartmajska hiša, apartmaji za 4 do 6 oseb, manjši za 2 do 4 osebe.

KRANJSKA GORA: – počitniški dom, tri- in štiriposteljne sobe, TWC, polpenzion 4.000,00 SIT na dan, otroci do 7 let 30-% popust.

– garsonjera za 4 osebe – cena 6.800,00 SIT dnevno.

CATEŽ: – hišice za 5 oseb, bogata oprema, cena od 7.800,00 SIT dnevno.

PIRAN: – dvo- in štiriposteljni apartmaji, cena 6.800,00 oziroma 8.300,00 SIT dnevno.

CEROVEC pri SEMIČU: – Bela Krajina za miren dopust. Samostojna hiša z apartmajem za 2 do 4 osebe; kuhinja, kopalnica, jedilnica, spalnica in dnevna soba.

Vipavske kleti, degustacija in večerja z zabavo.
BELA KRAJINA: – ogled Metlike – pokrajinski muzej, muzej gasilstva na Slovenskem in vinska klet, obisk več domačij s prikazom domače obrti, popoldne obisk kmečkega turizma – pojedina in zabava.

SLOVENSKO MORJE: – z obale, na in pod morjem – Strunjan, pomorski muzej v Piranu, ogled morskega življenja skozi stekleno dno posebne ladvice, picknic v Strunjanu – pojedina in zabavni program ob večerih. Osnovna cena 48.500,00 SIT – prevozi, 3x nočitev z zajtrkom, hidrogliser. Za ogled se dogovorimo.

C. REZERVACIJE AVIJSKIH ALI LADIJSKIH VOZOVNIC

D. POČITNICE IN DOPUSTI 1998

NOVIGRAD - KASTANJA: – bungalovi za 4 osebe z mini kuhinjo, dvema spalnica in TWC; hišice za 4 osebe, 7 ali 10 dni, cene - predsezona /do 20. 06./ 6.300,00 SIT, sezona 9.200,00 SIT.

PORTOROŽ – SEČA: – sobe ali apartmaji za 2 do 4 osebe, polpenzion 4.600,00 SIT.

SAVUDRIJA – RAVNA DOLINA: – počitniška hiša, opremljena za 7 oseb (kuhinja, kopalnica, 3 spalnice, ograjen vrt in parking), cena od 8. junija do 30. julija 9500 SIT na dan. Idealno za večjo družino ali dve manjši.

KRANJSKA GORA: – počitniški dom z osmimi sobami za 3 do 4 osebe, etažne sanitarie. Cena polpenziona je 4350 SIT, otroci do 5 let 2750 SIT.

VELI LOŠINJ: – počitniški dom, dvo-, tri- in štiriposteljne sobe. Termini so desetdnevni – 5., 15. in 25. v mesecu. Cena polpenziona je 4950 SIT na osebo, otroci do 12 let 3800 SIT.

POREČ – apartmaji LANTERNA: – dvosobni apartmaji z opremljeno kuhinjo, za 4 osebe, tedenski najem v sezoni 99.800 SIT.

POREČ – hoteli: – polpenzion v dvoposteljni sobi, 7 dni. Cene na osebo: Tamaris 52.400 SIT, Pical 55.800 SIT, Fortuna 64.700 SIT, Diamant 49.200 SIT, Kristal 49.600 SIT, Rubin 48.400 SIT, Delfin 39.600 SIT, Zorna 54.900 SIT.

POREŠKA RIVIERA – HOTEL RUBIN: – dvoposteljne sobe s kopalnico, balkonom s pogledom na morje, 7 dni, polpenzion 48.400,00 SIT na osebo.

ROVINJ – hotel Eden: – 7 dni, polpenzion v dvoposteljni sobi, cena 69.400 SIT na osebo (taksa je vključena v ceno).

OTOK PAG – Stara Novalja: – privatno stanovanje, 7 dni. Cena najema: za 2 osebi 42.750 SIT, za 4 osebe 71.250 SIT, za 6 oseb 85.500 SIT.

PULA – hotel Palma: – 7 dni, polpenzion 48.200 SIT na osebo.

OTOK HVAR – Jelsa: – apartmaji PINUS – za 4 osebe, cena najema za 7 dni je 96.900 SIT.

SAVUDRIJA – Montenegro: – hišice za 4 osebe, TWC, polpenzion 3.900 SIT na osebo, otroci do 10 let imajo 30 % popusta.

VELI LOŠINJ: – počitniški dom, desetdnevni termini. Cena polpenziona je 4500 SIT. Pokličite Aero, gospo Doro Rovere na št. (063) 411-411.

PONUDBA VELJA PREVILOMA ZATEKOČI MESEC.

B. SINDIKALNI IZLETI

Sindikalne organizacije ali kar tako oblikovane skupine vabimo, naj nam posredujejo svoje želje za družabni ali strokovni izlet ali potovanje po domačih krajih ali v tujino. Možnost plačila v 3 obrokih.

Sindikalni izlet v POSOČJE: – Most na Soči, kosilo na rečni ladji, Kobarid – muzej 1. svetovne vojne na povratku ogled Vipavske kleti, pokušina vin in zabavni večer.

IDRIJA: – enodnevni izlet v Antonijev rov rudnika živega srebra, Kobarid muzej 1. svetovne vojne, prelaz Vršič, Kranjska Gora – pojedina in zabava.

VIPAVŠKA DOLINA: – enodnevni izlet: Kostanjevica, Stanjel, Križ, Lipica, k osilo, Vipava, ogled

ANKARAN: – bungalovi za 3 ali 4 osebe, nočitev 1910 SIT, polpenzion 4400 SIT na osebo, otroci 3200 SIT.

PORTOROŽ – BELI KRIŽ: – štiriposteljne sobe, TWC, polpenzion 3800 SIT, otroci do 10 leta 2800 SIT – od 3 do 10 sob od 26. junija do 21. avgusta.

FIESA: – sobe s kopalnico za 3 ali 4 osebe, polpenzion, odrasli 5500 SIT, otroci do 10 let imajo 30 % popusta.

POREČ – hotel NEPTUN: – do 18. julija – akcija 7 = 6, 14 = 12 dni, otroci do 7 let gratis, brezplačen prevoz na otok Sv. Nikola.

OTOK MALI LOŠINJ – Nerezine: – stanovanje za 4 – 5 oseb. Termini praviloma vsako soboto, cena dnevnega najema od 20. junija do 4. julija in od 29. avgusta do 12. septembra 6.800 SIT, v sezoni pa 10.800 SIT. Idealne razmere za bivanje in kopanje.

OTOK BRAČ – POSTIRA: – paviljoni Tamaris, dvoposteljne sobe - polpenzion 4.900 SIT na osebo.

ČRNA GORA VABI – BUDVA – Slovenska plaža: – apartmaji, cena 7-dnevnega najema in letalski prevoz 62.000 SIT; hotel Aleksandar, 7 dni, polpenzion in letalski prevoz 93.000 SIT na osebo.

MAKEDONIJA – OHRID: – hotela Metropol ali Bellevue, pokličite 00-389-96-31-144. Redna letalska linija iz Ljubljane do Skopja.

Atris sprejema naročila sindikalnih organizacij za organizacijo dopustov v Sloveniji in ob celotni jadranski obali. Pravočasni dogovor o zakupu: nižja cena in plačilo na več obrokov!

Naročite katalog!

Metod Zalar, direktor borze

